

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

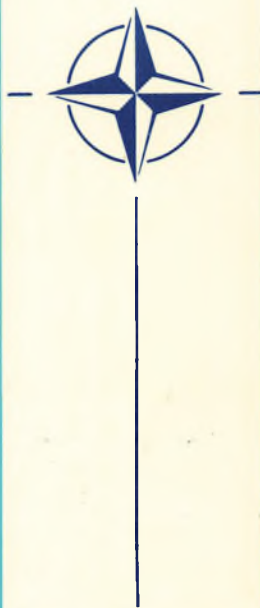
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DEN NORDATLANTISKE TRAKTATS ORGANISATION

NATO

håndbogen

Marts 1976

NATO HÅNDBOGEN

MARTS 1976
NATO's INFORMATIONSTJENESTE
BRUXELLES

INDHOLDSFORTEGNELSE

Det nordatlantiske Råd: Faste repræsentanter	5
Militærkomiteen og NATO's øverstkommanderende .	6
I Den nordatlantiske Traktat	9
II Analyse af Traktaten	13
III En fredens Alliance	17
IV Alliancens historiske udvikling (Kronologi)	27
V Organisation	37

TILLÆG

1 Det internationale sekretariat	50
2 NATO-kommandoerne	55
3 NATO-organer	57
4 NATO's ledende civile og militære tjenestemænd ..	61

DOKUMENTATION

I Alliancens fremtidige opgaver. Rapport fra Rådet. (»Harmel-rapporten« – december 1967)	64
II Gensidige og afbalancerede Styrkenedskæringer (MBFR) Communiqué, udstedt den 28. juni 1973, ved afslutningen af de forberedende drøftelser om MBFR i Wien	67
III Alliancens forsvarspolitik – Ministrenes vejledning 1975. Bilag til det afsluttende communiqué fra DPC's ministermøde – maj 1975	68
IV Deklaration fra Det nordatlantiske Råd Bilag til det afsluttende Communiqué fra ministermødet – december 1969	72
V Deklaration om det atlantiske Forhold – juni 1974	75
VI Den atlantiske Forsamling	78
VII Foreninger i medlemslandene tilsluttet The Atlantic Treaty Association (ATA)	79

DET NORDATLANTISKE RÅD

Præsident:

Knut Frydenlund (Norge)

Formand:

Joseph Luns (Nederlandene)

NATO's generalsekretær

Viceformand:

P. Pansa Cedronio (Italien)

Vicegeneralsekretær

De faste repræsentanter i NATO-rådet:

Belgien	Constant Schuurmans
Canada	Arthur R. Menzies
Danmark	Anker Svart
Frankrig	J. Tiné
Forbundsrepublik- ken Tyskland	F. Krapf
Grækenland	Byron Theodoropoulos
Island	Tómas A. Tómasson
Italien	F. Catalano di Melilli
Luxembourg	Marcel Fischbach
Holland	A. K. F. Hartogh
Norge	Rolf T. Busch
Portugal	João C. L. C. de Freitas Cruz
Tyrkiet	Orhan Eralp
Storbritannien	Sir John Killick
USA	Robert Strauss-Hupé

MILITÆRKOMITEEN

Præsident: Generalløjtnant Armand F. E. Crekillie (Belgien)

Formand: Admiral Sir Peter Hill-Norton (Storbritannien)

Viceformand: Generalløjtnant Martin G. Colladay (USA)

De faste repræsentanter i NATO's Militærkomite:

Belgien	Generalmajor Baudouin van Remoortere (Hæren)
Canada	Kontreadmiral R. St. G. Stephens (Væbnede Styrker)
Danmark Forbundsrepublikken	Viceadmiral A. Helms (Flåden)
Tyskland	Viceadmiral Herbert Trebesch, (Flåden)
Grækenland	Generalløjtnant John Korkas (Hæren)
Italien	Generalløjtnant Alberto Li Gobbi (Hæren)
Luxembourg	Major Robert Kayser (Hæren)
Nederlandene	Generalløjtnant Cornelis Jan Dijkstra (Hæren)
Norge	Viceadmiral R. L. Godø (Flåden)
Portugal	Generalløjtnant Ernesto Jerreisa de Macedo (Hæren)
Tyrkiet	Generalløjtnant M. Rüstü Naiboglu (Hæren)
Storbritannien	General Sir David Fraser (Hæren)
USA	Admiral John P. Weinel (Flåden)
Chef for Frankrigs militærmission	Generalløjtnant Vladimir de Favitski (Hæren)

NATO's ØVERSTKOMMANDERENDE

Øverstkommanderende for de allierede styrker i Europa,
SACEUR: General Alexander M. Haig Jr. (USA)

Øverstkommanderende for de allierede Atlantstyrker,
SACLANT: Admiral Isaac C. Kidd (USA)

Øverstkommanderende for de allierede styrker i Kanalområdet,
CINCHAN: Admiral Sir John Treacher (Storbritannien)

I

DEN NORDATLANTISKE TRAKTAT

Washington D.C., den 4. april 1949*)

Deltagerne i denne traktat bekræfter på ny deres tillid til formålene og grundsætningerne i De Forenede Nationers pagt og deres ønske om at leve i fred med alle nationer og alle regeringer.

De er fast besluttede på at sikre deres folks frihed, fælles traditioner og kultur hvilende på demokratiets og den personlige friheds grundsætning og på lov og ret.

Deres stræben er at fremme stabilitet og velfærd i det nordatlantiske område.

De er besluttede på at forene deres kræfter til kollektivt forsvar og til bevarelse af fred og sikkerhed.

I overensstemmelse hermed er de blevet enige om nedenstående Nordatlantiske Traktat:

ARTIKEL 1

Deltagerne forpligter sig til som foreskrevet i De Forenede Nationers pagt at bilægge enhver international stridighed, i hvilken de måtte blive indblandet, ved fredelige midler på en sådan måde, at mellemfolkelig fred og sikkerhed såvel som retfærdigheden ikke bringes i fare, og til i deres mellemfolkelige forhold at afstå fra trusler eller magtanvendelse på nogen måde, som er uforenelig med De Forenede Nationers formål.

ARTIKEL 2

Deltagerne vil bidrage til den videre udvikling af fredelige og venskabelige mellemfolkelige forhold ved at styrke deres frie samfundsordninger, ved at hidføre en bedre forståelse af de grundsætninger, som disse samfundsordninger hviler på, og ved at fremme almindelig stabilitet og velfærd. De vil søge at fjerne uoverensstemmelser i deres internationale økonomiske politik og vil tilskynde til indbyrdes økonomisk samarbejde.

ARTIKEL 3

Med henblik på mere effektivt at virkeliggøre denne traktats formål vil deltagerne, hver for sig og i fællesskab, gennem stadig og effektiv selvhjælp og gensidig hjælp opretholde og udvikle deres individuelle og kollektive evne til at imødegå væbnet angreb.

ARTIKEL 4

Deltagerne vil rådføre sig med hverandre, når som helst nogen af dem mener, at nogen af deltagernes territoriale integritet, politiske uafhængighed eller sikkerhed er truet.

*) Traktaten trådte i kraft den 24. august 1949 efter deponeringen af alle signatarmagternes ratifikationsdokumenter.

ARTIKEL 5

Deltagerne er enige om, at et væbnet angreb mod en eller flere af dem i Europa eller Nordamerika skal betragtes som et angreb mod dem alle; og de er følgelig enige om, at hvis et sådant væbnet angreb finder sted, skal hver af dem under udøvelse af retten til individuelt eller kollektivt selvforsvar, som er anerkendt ved artikel 51 i De Forenede Nationers pagt, bistå den eller de således angrebne deltagerlande ved straks, hver for sig og i forståelse med de øvrige deltagerlande, at tage sådanne skridt, derunder anvendelse af væbnet magt, som hver af dem anser for nødvendige, for at genoprette og opretholde det nordatlantiske områdes sikkerhed.

Ethvert sådant angreb og alle som følge deraf trufne forholdsregler skal uophødeligt indberettes til Sikkerhedsrådet. Sådanne forholdsregler skal bringes til ophør, når Sikkerhedsrådet har truffet de til genoprettelse og opretholdelse af den mellemfolkelige fred og sikkerhed fornødne forholdsregler.

ARTIKEL 6*)

Ved et væbnet angreb i artikel 5's forstand på en eller flere af deltagerne forstås et væbnet angreb

- på en hvilken som helst af deltagernes territorium i Europa eller Nordamerika, på Frankrigs algeriske departement**), på tyrkisk territorium eller på sådanne øer, som er underlagt nogen deltagers statsmyndighed i det nordatlantiske område nord for Krebsens Vendekreds;
- på en hvilken som helst af deltagernes styrker, fartøjer eller flyvemaskiner, når disse befinder sig i eller over disse territorier eller i noget andet område i Europa, hvor nogen af deltagernes besættelsesstyrker var stationeret på det tidspunkt, hvor traktaten trådte i kraft, eller i Middelhavsområdet eller i det nordatlantiske område nord for Krebsens Vendekreds.

ARTIKEL 7

Denne traktat berøres ikke og kan ikke fortolkes som på nogen måde berørende deltagernes rettigheder og forpligtelser i medfør af De Forenede Nationers pagt for så vidt angår de deltagere, der er medlemmer af De Forenede Nationer, eller Sikkerhedsrådets primære ansvar for opretholdelsen af international fred og sikkerhed.

ARTIKEL 8

Hver af deltagerne erklærer, at ingen af de mellemfolkelige forpligtelser, som nu består mellem den og nogen anden af deltagerne eller nogen tredie stat, er i strid med denne traktats bestemmelser, og forpligter sig til ikke at indgå nogen mellemfolkelig forpligtelse, der er i strid med denne traktat.

*) Som ændret af Artikel 2 i protokollen til Den nordatlantiske Traktat om Grækenlands og Tyrkiets tiltrædelse.

**) Den 16. januar 1963 afgav den franske repræsentant en erklæring i Det nordatlantiske Råd om virkningerne af Algeriets uafhængighed med hensyn til visse aspekter af Den nordatlantiske Traktat. Rådet tog til efterretning, at for så vidt de tidligere algeriske departementer i Frankrig angik, var vedkommende klausuler i traktaten blevet uanvendelige fra den 3. juli 1962.

ARTIKEL 9

Til overvejelse af spørgsmål vedrørende traktatens gennemførelse opretter deltagerne herved et råd, hvori hver af dem skal være repræsenteret. Rådet skal være således organiseret, at det til enhver tid ufortøvet kan træde sammen. Rådet skal oprette sådanne underinstitutioner, som måtte være nødvendige; det skal navnlig omgående nedsætte en forsvarskomite, som skal give indstilling om forholdsregler til gennemførelse af bestemmelserne i artiklerne 3 og 5.

ARTIKEL 10

Deltagerne kan ved enstemmig beslutning opfordre enhver anden europæisk stat, som er i stand til at fremme grundsætningerne i denne traktat og bidrage til det nordatlantiske områdes sikkerhed, til at tiltræde denne traktat. Enhver stat, som modtager en sådan opfordring, kan blive deltager i traktaten ved at deponere sit tiltrædelsesdokument hos Amerikas forenede Staters regering. Amerikas forenede Staters regering vil underrette enhver af deltagerne om deponering af ethvert sådant tiltrædelsesdokument.

ARTIKEL 11

Denne traktat skal ratificeres og dens bestemmelser gennemføres af deltagerne i overensstemmelse med den fremgangsmåde, deres respektive forfatninger foreskriver. Ratifikationsdokumenterne skal snarest muligt deponeres hos Amerikas forenede Staters regering, som vil underrette samtlige øvrige underskrivere om hver enkelt deponering. Traktaten skal træde i kraft mellem de stater, som har ratificeret den, så snart ratifikationsdokumenterne fra et flertal af underskriverne, derunder Belgiens, Canadas, Frankrigs, Luxembourgs, Nederlandenes, Det forenede Kongeriges og De forenede Staters ratifikationer, er blevet deponeret. I forhold til andre stater skal den træde i kraft på datoen for deponeringen af disses ratifikationsdokumenter.

ARTIKEL 12

Efter at traktaten har været i kraft i 10 år eller til enhver tid derefter, skal deltagerne, hvis nogen af dem fremsætter anmodning herom, rådføre sig med hinanden med henblik på en revision af traktaten under hensyntagen til de faktorer, som på det tidspunkt har indflydelse på freden og sikkerheden i det nordatlantiske område, herunder udviklingen af verdensomfattende såvel som regionale ordninger i medfør af De Forenede Nationers pagt til opretholdelse af international fred og sikkerhed.

ARTIKEL 13

Efter at traktaten har været i kraft i 20 år, kan ethvert deltagerland ophøre med at være deltager eet år efter, at det har opsagt traktaten ved meddelelse til Amerikas forenede Staters regering, som vil underrette de andre deltagerlandes regeringer om deponeringen af hver enkelt opsigelse.

ARTIKEL 14

Denne traktat, hvis engelske og franske tekst har samme gyldighed, skal deponeres i den amerikanske regerings arkiver. Behørigt bekræftede genpartier deraf vil af nævnte regering blive sendt til de andre underskrivende magters regeringer.

Den nordatlantiske Traktat

Den nordatlantiske Traktat er rammen om et bredt anlagt samarbejde mellem de undertegnende lande. Den er ikke udelukkende en militær alliance, som har til formål at forhindre aggression eller til at afværge denne, hvis den skulle opstå. Traktaten muliggør tillige et løbende samarbejde på politiske, økonomiske og andre ikke-militære områder.

Signatarlandene påtager sig i overensstemmelse med bestemmelserne i De Forenede Nationers pagt, at bevare freden og den internationale sikkerhed og at fremme stabilitet og velfærd i det nordatlantiske område. De forpligter sig videre til at fjerne mulige uoverensstemmelser i deres internationale økonomiske politik og til at tilskynde til indbyrdes økonomisk samarbejde.

Traktaten har således et dobbelt sigte. Den bekræfter betydningen af økonomisk og social fremgang og samtidig hermed betydningen af en sikkerhedspolitik, der bygger på den naturlige ret til et kollektivt selvforsvar. Traktaten er en overenskomst mellem en række lande om deres kollektive selvforsvar, således som dette er forudset i artikel 51 i De Forenede Nationers pagt. Traktaten består af en præambel og fjorten artikler.*)

Præambelen – indledningen – giver en oversigt over hovedtrækkene i traktaten: det er inden for rammerne af De Forenede Nationers pagt en traktatlig alliance til forsvar af en livsform, ikke alene ved rent militære forholdsregler, men også gennem samarbejde på det politiske, økonomiske, sociale og kulturelle område.

Artikel 1 definerer de *grundprincipper*, som medlemslan-

*) Se side 9-12

dene ved varetagelsen af deres internationale forbindelser skal efterleve for at undgå, at den mellemfolkelige fred og sikkerhed udsættes for fare.

Artikel 2 fastslår de *mål*, medlemslandene har sat sig i deres internationale politik og de forpligtelser, som dette indebærer.

Artikel 3 beskæftiger sig med *midlerne til at bevare og udvikle NATO-landenes individuelle og kollektive evne til at imødegå et væbnet angreb*. NATO's medlemslande er forpligtet til at udvikle deres individuelle muligheder for at modstå angreb og til at handle i fællesskab ved hjælp af gensidig bistand.

I artikel 4 *forpligter medlemslandene sig til at rådføre sig med hverandre, hvis et af landenes territoriale integritet, politiske uafhængighed eller sikkerhed måtte blive truet. I praksis foregår denne konsultation i NATO-rådet og dets underorganer.*

Artikel 5 er traktatens vigtigste. Den fastslår: »*Deltagerne er enige om, at et væbnet angreb mod en eller flere af dem i Europa eller Nordamerika skal betragtes som et angreb mod dem alle...*«

Artiklen fastslår videre landenes forpligtelser i tilfælde af et væbnet angreb. Disse består i, hver for sig og i forståelse med de øvrige deltagerlande at tage sådanne skridt, *herunder anvendelse af væbnet magt, som hver af dem anser for nødvendige...*«

Det står derfor hvert land frit for at tage et hvilket som helst skridt, som det finder hensigtsmæssigt.

En fællesaktion er berettiget som udøvelse af den naturlige ret til selvforsvar, individuelt og kollektivt, der er forudset i artikel 51 i De Forenede Nationers pagt.

Udøvelsen af denne ret berører ikke på nogen måde Sikkerhedsrådets primære kompetence i spørgsmål, der vedrø-

rer fredens bevarelse og genoprettelse. Artikel 5 slutter med at fastslå, at de foranstaltninger, der iværksættes i dette øjemed, skal indberettes til Sikkerhedsrådet og bringes til ophør, når Sikkerhedsrådet har truffet de nødvendige forholdsregler.

Artikel 6 fastlægger *det geografiske område, hvor bestemmelserne i artikel 5 kommer til anvendelse*. Området omfatter samtlige medlemslandes territorier i Europa og Nordamerika, Tyrkiets territorier i Lilleasien, de øer i det nordatlantiske område nord for Krebsens vendekres, som nogle af medlemslandene har myndighed over, tillige med samtlige allierede styrker, fartøjer eller fly, der befinder sig i disse områder eller i Middelhavet.

Afgrænsningen af det militære område, hvor traktaten finder anvendelse, betyder på ingen måde, at rådet er afskåret fra at drøfte politiske begivenheder, der finder sted uden for dette område, idet det er den internationale situation som helhed, der vil kunne anfægte bevarelsen af fred og sikkerhed i NATO-området. Det er om situationen i dette område, rådet koncentrerer sin opmærksomhed.

Artikel 9 omhandler oprettelsen af *organer, der skal føre traktatens bestemmelser ud i livet*. Det er disse organer, der tilsammen udgør »organisationen«, som dette er udtrykt i Den nordatlantiske Traktat. Den pålægger medlemmerne at »oprette et råd, hvori hver af dem skal være repræsenteret«. Dette råd »skal være således organiseret, at det til enhver tid ufortøvet kan træde sammen«. Derudover overlades det til rådet at »oprette sådanne underinstitutioner, som måtte være nødvendige«. Det er på dette grundlag, organisationen gradvist er bygget op.

Artiklerne 12 og 13 omhandler mulighederne for *revision og opsigelse af traktaten*. Efter ti års forløb vil deltagerne kunne beslutte at revidere traktaten (artikel 12). Når traktaten har været i kraft i tyve år, kan hvilken som helst af

deltagerne trække sig ud af alliancen et år efter, at det pågældende land har givet meddelelse om sin opsigelse (artikel 13). Traktaten selv er af ubegrænset varighed.

En fredens alliance

Den nordatlantiske Traktats Organisation (NATO) er fremfor alt en forsvarsalliance. NATO er en mellemstatslig sammenslutning; og har ikke overstatslig karakter. Medlemslandene bevarer således deres fulde uafhængighed og suveræniteten. De nationale styrker modtager i fredstid kun ordre fra nationale myndigheder, selv om de holder fællesmanøvrer.¹⁾ NATO's militære opgave i fredstid er at udarbejde fælles forsvarsplaner, at tilvejebringe den nødvendige infrastruktur og at tilrettelægge fælles træning med henblik på i tilfælde af krig uden forsinkelse at sikre den bedst mulige anvendelse af NATO-styrkerne. Dette militære beredskab har først og fremmest til formål at forhindre en krig. Alliancens politiske opgave er ikke alene at give anvisninger til militæret, men tillige at være et forum for drøftelser af alle politiske problemer, der er af betydning for de enkelte medlemslande eller alliancen som helhed.

Siden 1967 har alliancen taget positive skridt, navnlig med henblik på gensidige og balancerede styrkereduktioner, for at lette spændingen mellem øst og vest, og NATO's grundlæggende politik er baseret på de to principper: forsvar og afspænding. Målsætningen for alle medlemslandene er »at opnå en retfærdig og varig fredelig ordening i Europa med passende sikkerhedsgarantier«²⁾

Siden 1969 har alliancen også udfoldet bestræbelser for at fremme løsningen af nogle af de vigtigste miljøproblemer. (Se side 25).

¹⁾ Bortset fra de integrerede stabe ved forskellige NATO-hovedkvarterer er de eneste undtagelser fra denne regel visse enheder af luftforsvaret, der er i konstant alarmberedskab, og NATO's stående atlantiske flådestyrke (STANAVFORLANT), som består af fartøjer af destroyerklassen stillet til rådighed af en række NATO-lande.

²⁾ »Harmel-rapporten« af 1967, side 64.

Forsvarspolitik

Inden for rammerne af den atlantiske traktat er det alliancens vigtigste mål at bevare medlemmernes sikkerhed ved at afskrække fra angreb, og hvis et angreb skulle finde sted, da at genoprette den territoriale integritet i det nordatlantiske område. Afskrækkelse betyder, at det er klart for enhver mulig angriber, at alle angreb på NATO medfører en risiko for ham selv, der slet ikke står i forhold til de fordele, han måske håber at opnå.

Denne politik kræver, at NATO opretholder styrker, som er tilstrækkelig store til at bevare en stabil militær balance med Warszawapagten. Der er tre samvirkende led i disse styrker, som tilsammen danner »NATO-Treklangen«:

- konventionelle styrker, stærke nok til at yde solid modstand i et fremskudt område;
- taktiske nukleare styrker til støtte for konventionelt forsvar, som udgør en risiko for angriberen for optrapning til total atomkrig;
- strategiske nukleare styrker (stillet til rådighed af De forenede Stater og Storbritannien), som repræsenterer den endelige sanktion i hele afskrækkelsesstrategien.

Denne strategi har til formål at afskrække fra angreb på havet, på land og i luften.

Disse styrker må dække hele spektret af militær kapacitet, som gør det muligt for NATO at imødegå aggression på ethvert niveau på passende måde, og som gør det umuligt for angriberen på forhånd at beregne, hvilken form for imødegåelse, der vil blive anvendt, eller hvordan konflikten senere vil udvikle sig. Denne form for afskrækkelsesstrategi, som kaldes fleksibel imødegåelse, har NATO anvendt siden 1967. Den lægger øget vægt på konventionelt forsvar. Efter at Sovjetunionen har nået nogenlunde samme position som De forenede Stater med hensyn til strategiske nukleare våben, kan NATO ikke stole på, at besiddelsen af sådanne våben alene kan afskrække fra store konventionelle angreb. De må

kombineres med stærke konventionelle styrker som integrerede elementer i den samlede NATO-afskrækkelse.

Denne paritet med hensyn til strategiske nukleare våben er blevet etableret gennem forhandlingerne om begrænsning af strategiske våben (SALT) mellem De forenede Stater og Sovjetunionen. En lignende overenskomst mellem Øst og Vest om styrkebalancen for de konventionelle styrker er endnu ikke kommet i stand, skønt dette er Vestmagternes mål med forhandlingerne om Gensidige og afbalancerede Styrkenedskæringer i Centraleuropa, som for tiden finder sted i Wien. I mellemtiden har Sovjetunionen og dens allierede imidlertid fortsat udbygningen og moderniseringen af deres styrker på alle områder – også omfattende en meget omfattende udvidelse af Sovjets flåde, som nu er virksom i alle havområder i verden.

Afskrækkelsespolitikken følges således udmærket med afspændingspolitikken. NATO er nødt til at opretholde sin forsvarsstyrke for at skabe et solidt grundlag for forhandlinger og for at garantere sin egen sikkerhed, indtil en sådan sikkerhed kan opnås gennem faste aftaler, som så følges af nedskæringer af militære styrker på begge sider.

Det var årsagen til, at alle NATO-medlemmer på ministermødet i Ottawa den 19. juni 1974 anerkendte deres landes forpligtelse til at »opretholde og forbedre effektiviteten hos deres styrker, og at alle – i overensstemmelse med den rolle, de havde påtaget sig inden for alliansens struktur – skulle påtage sig deres rimelige andel af byrden i forbindelse med bevarelsen af sikkerheden for alle.«³⁾

Bidraget til det fælles forsvar, som ydes af hvert medlem, der deltager i alliansens integrerede militærstruktur, bliver hvert år taget op til vurdering i forhold til NATO's målsætninger, og de forpligtelser, som hvert land har påtaget sig. Hensigten er at vurdere hvert lands bidrag til forsvaret i

³⁾ Uddrag fra »Deklarationen om det atlantiske Forhold«, undertegnet af regeringscheferne i Bruxelles den 26. juni 1974. Den fulde tekst til Deklarationen findes under DOKUMENTATION V, side 75.

forhold til dets respektive kapaciteter og begrænsninger og at udarbejde en samordnet forsvarsplan for hele NATO, som er i overensstemmelse med den vedtagne strategi og bedre udnytter de ressourcer, som er til rådighed i hele alliancen.

Denne årlige gennemgang af NATO's forsvar bliver gennemført på grundlag af en generel erklæring om principperne for den allierede forsvarspolitik, som jævnligt å jourføres af forsvarsministrene (Ministrenes vejledning«).⁴⁾

EUROGRUPPEN

Inden for rammerne af NATO trådte en række europæiske medlemmer af alliancen sammen for nogle år siden for at oprette Eurogruppen – en uformel gruppe, som har til formål at styrke hele alliancens sikkerhed gennem et snævrere samarbejde om forsvarsindsatsen. Eurogruppen er åben for alle europæiske medlemmer af NATO; for øjeblikket deltager Belgien, Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Grækenland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Norge, Tyrkiet og Storbritannien. Eurogruppens grundlæggende målsætning er at bidrage til at sikre en stærkere og mere sammenhængende medvirken til det fælles forsvar, og dermed til at styrke alliancen og sikkerheden for de folk, der lever der. Eurogruppen arbejder på at nå disse mål på to måder:

for det første fremmer den medlemsstaternes mulighed for at bidrage til hele alliancens sikkerhed ved at samordne deres forsvarsbestræbelser og gøre bedst mulig brug af de ressourcer, der er til rådighed for forsvaret.

for det andet er den et forum for harmoniseringen af europæiske synspunkter på vigtige politisk/strategiske spørgsmål i forbindelse med forsvaret af NATO-Europa inden for alliancens rammer.

Et andet vigtigt mål for Eurogruppen er at opmuntre og

⁴⁾ Et uddrag af Ministrenes vejledning fra 1975 findes under DOKUMENTATION III, side 68.

støtte den fortsatte og overordentlig vigtige tilstedeværelse af amerikanske og canadiske styrker i Europa.

Siden sin oprettelse i 1968 har Eurogruppen ydet en lang række værdifulde bidrag til NATO-forsvaret. I 1970 vedtog Eurogruppen således det europæiske forsvarsforbedringsprogram (EDIP) – et program beregnet til 1 milliard dollars (1970-priser) over en 5-årig periode. Dette program, som var et tillæg til de eksisterende nationale planer i de berørte stater, omfattede visse betydningsfulde forsvarsforbedringer (som for eksempel gennemførelsen af et flybeskyttelsesprogram), som er af værdi for hele alliancen; arbejdet er nu udført og programmet næsten tilendebragt; Eurogruppen har også taget skridt til samarbejde på en række praktiske felter. Der er oprettet grupper, som gør det muligt for staterne at arbejde nærmere sammen på områder som militær træning, logistik, lægetjeneste og langtidsplanlægning; et område, der har særlig praktisk betydning for øjeblikket, er samarbejde om standardisering og indkøb af forsvarsudstyr.

Eurogruppens ministre mødes regelmæssigt for at overveje muligheden for yderligere fremskridt på disse felter og for at tale om sager af fælles interesse. De gennemgår også deres landes forsvarsresultater og -planer for fremtiden. I december 1975 gav ministrene således meddelelse om et omfattende nyt udstyrsprogram for 1976 – deriblandt indsættelsen af over 1500 almindelige kampvogne og pansrede køretøjer, over 250 fly og helikoptere og omkring 20 nye skibe og patruljebåde. Disse programmer viser tydeligt de bestræbelser, der gøres fra Eurogruppe-staternes side for at forbedre kapaciteten hos deres styrker og dermed for at styrke hele alliancen.

Politiske konsultationer

Selv om politiske konsultationer har fundet sted lige fra alliancens tidligste dage, fik den politiske rådslagningsvirksomhed nyt liv med vedtagelsen i 1956 af »Rapporten om det ikke-militære samarbejde i NATO« (populært kaldet »De tre

Vise Mænds rapport«⁶) Denne rapport foreslog, at der fandt rådslagninger sted i alle spørgsmål af fælles interesse for alliancen, inden regeringerne traf deres endelige afgørelse. Denne konsultationsvirksomhed er i løbet af årene blevet højt udviklet. Forum for sådanne rådslagninger er alliancens højeste myndighed, Det nordatlantiske Råd, som mødes to gange om året på ministerniveau og mindst én gang ugentligt på ambassadørniveau. Konsultationer finder også sted i den politiske komite og i andre komiteer og arbejdsgrupper. Rådet og dets komiteer er forum for konstant multilateral konsultation (svarende til over 100 bilaterale konsultationer hver gang rådet mødes). Skønt denne form for konsultationsapparat ikke længere er enestående, var NATO foregangsmanden på dette område.

I den senere tid har der fundet politiske konsultationer sted om en lang række emner, lige fra spørgsmål med direkte tilknytning til alliancen og til de internationale politiske spørgsmål, som berører interesser hos hver enkelt af de allierede. På det sidstnævnte område udveksler alliancens medlemmer regelmæssigt oplysninger og opfattelser med hensyn til udviklingen i Mellemøsten, Østasien, Middelhavsområdet og andre dele af verden.

Den førstnævnte emnegruppe, som direkte angår alliancen, omfattede Konferencen for sikkerhed og samarbejde i Europa (CSCE), som sluttede i sommeren 1975. Konsultationsapparatet var meget aktivt i forberedelses- og forhandlingsstadierne af konferencen, og nu efter CSCE har der fortsat fundet udveksling af oplysninger sted med henblik på alle signatarmagternes gennemførelse af bestemmelserne i slutdokumentet fra Helsingfors. Der har også foregået omfattende og effektive konsultationer inden for alliancen om Gensidige og afbalancerede Styrkenedskæringer (MBFR), som er genstand for forhandlinger i øjeblikket i Wien (se senere afsnit). Dertil kommer, at De forenede Staters regering gennem NATO-Rådet har konsulteret sine allierede i enkeltheder under forhandlingsrunderne med Sovjetunionen om begrænsninger af strategiske våben (SALT).

I Ottawa-deklarationen fra 19. juni 1974⁵⁾, punkt 11) og på NATO-regeringschefernes møde i Bruxelles i maj 1975 fremhævede medlemsregeringerne den fortsatte betydning af politisk konsultation inden for alliancen.

Afspænding, Øst-Vestkontakter og forhandlinger

Alliancen har til stadighed arbejdet på at forbedre forholdet til Warszawapagtens lande, skønt der kun er gjort langsomme og uregelmæssige fremskridt i den retning. Harmel-rapporten fra 1967 om alliancens⁶⁾ kommende opgaver, for eksempel, understregede, at det var nødvendigt at nå frem til et mere stabilt forhold til Østeuropa gennem afspændingsbestræbelser.

Der fandt en udvidelse sted af Øst-Vestkontakterne i slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne. Forbundsrepublikken Tyskland sluttede gennem sin Ostpolitik aftaler med Sovjetunionen og Polen i 1970 og gik videre med forhandling om en traktat om Det grundlæggende forhold til Østtyskland. I 1972 blev firemagtsaftalen om udvidet adgang til Berlin undertegnet, og forhandlingerne om begrænsninger af strategiske våben mellem De forenede Stater og Sovjetunionen (SALT) (indledt i november 1969) førte til undertegnelsen af den første aftale i maj 1972. Anden runde af SALT begyndte i november og varede i hele 1973 og 1974, og kom et langt skridt fremad på mødet i november 1974 i Vladivostok mellem præsident Ford og Leonid Bresnjev.

Foruden omfattende bilaterale russisk-amerikanske kontakter og forhandlinger, deriblandt præsident Nixons to besøg i Rusland og Bresnjevs besøg i 1973 i Washington, har der været mange andre øst-vestlige besøg og arrangementer mellem lande på begge sider.

Inden for rammerne af det multilaterale diplomati foregik den første fase af Konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa (CSCE) i Helsingfors i juli 1973. Forslaget om en

⁵⁾ se DOKUMENTATION V, side 75, punkt 11.

⁶⁾ se DOKUMENTATION I, side 64

sådan konference kom oprindeligt fra Øst. Det første stadium fulgte efter mere end et halvt års forberedende forhandlinger, hvor de NATO-allierede kunne blive overbevist om, at der var et rimeligt håb om, at konferencen ville føre til tilfredsstillende resultater.

I september 1973 indledte CSCE sin arbejdsfase i Geneve, og den varede hele 1974 igennem. En aftale om teksten til et slutdokument blev endelig opnået mellem de 35 deltagende stater på konferencen i juli 1975, og dette blev undertegnet af regeringscheferne i Helsingfors den 1. august 1975.

Selv om alle aspekter af slutdokumentet har lige stor betydning, indeholder det en række bestemmelser, som Vesten lagde særlig vægt på under forhandlingerne. Det er blandt andet bestemmelser på det humanitære område og på informationsområdet og desuden foranstaltninger, som skal mindske den militære spænding mellem Øst og Vest gennem forhåndsmeddelelse til alle deltagerne om store militære øvelser (Tillidsskabende foranstaltninger). NATO-medlemmerne har unilateralt, bilateralt og multilateralt taget skridt til at gennemføre slutdokumentets bestemmelser på alle områder og har opfordret de østlige deltagere til at gøre det samme.

Gensidige og afbalancerede styrkenedskæringer (MBFR)

MBFR-forhandlingerne, som begyndte i Wien den 30. oktober 1973, var et allieret initiativ. Begrebet »afbalancerede styrkenedskæringer« blev først anvendt i 1967 i Harmel-rapporten om Alliancens fremtidige opgaver⁷⁾. Gensidige og afbalancerede styrkenedskæringer er blevet aktivt støttet af NATO siden juni 1968, da udenrigsministrene i Reykjavik-deklarationen opfordrede Sovjetunionen og andre øst-europæiske lande til at være med i en fælles øst-vestlig bestræbelse for at opnå fremskridt på dette område. Først i sommeren 1973 blev disse stater enige om at begynde for-

⁷⁾ Se DOKUMENTATION I, side 64, stykke 13

handlinger om MBFR⁸). Forhandlinger indledtes i Wien den 30. oktober 1973 og er stadig i gang.

Med hensyn til disse forhandlinger er alliancen gået længere end til konsultation og har påtaget sig en styrende rolle. Forud for forhandlingernes begyndelse besluttede de allierede lande, som deltager i MBFR, at forhandle på grundlag af indstillinger, der var skabt enighed om i NATO, om alle politiske og strategiske spørgsmål. Disse fælles indstillinger er udarbejdet i Bruxelles, på grundlag af nationale direktiver af Rådet, assisteret af Den politiske Komite på højt niveau. De bliver derefter oversendt som bindende retningslinjer til ad hoc-gruppen af allierede forhandlere i Wien. Kun hvor der er tale om daglig forhandlingsrutine, er retningslinjer fra Rådet ikke påkrævet. Det er første gang i alliancens historie, at en forhandling er blevet styret af Det atlantiske Råd. Det er et tegn på både den snævre konsultation inden for alliancen om vigtige spørgsmål og på NATO's voksende rolle i de senere år med hensyn til våbenkontrol og afspænding.

Miljøet og dertil knyttede problemer

Siden NATO-Rådet i slutningen af 1969 oprettede Komiteen for udfordringerne fra det moderne samfund (CCMS) har komiteen iværksat en række vigtige ledeprojekter (pilot-studies) om emner af særlig betydning for medlemslandene. Inden for sit område undersøger komiteen, hvordan man kan forbedre samarbejdet inden for alliancen og skabe et bedre miljø for samfundets borgere.

Mens man har været omhyggelig med at undgå uønsket overlapning af det arbejde, der gøres i andre internationale organisationer, har CCMS udnyttet ideen med »pilot-lande« til gennemførelse af undersøgelser, som er betalt og tilrettelagt af de enkelte medlemslande. Allierede lande, ikke-med-

⁸) Se DOKUMENTATION II på side 67, det afsluttende communique fra de udforskende drøftelser om MBFR, den 28. juni 1973. Deltagere i forhandlingerne er alle Warszawa-pagtlændene og alle NATO-medlemmerne undtagen Frankrig, Island og Portugal.

lemsstater og relevante internationale organisationer har sluttet sig til dette arbejde. Tre karakteristiske træk er det værd at pege på: (1) Pilot-undersøgelser skal ikke omfatte langtidsforskning, som andre internationale organisationer måske er bedre indrettet til, men hellere føre til ret hurtige vedtagelser i Rådet af resolutioner og anbefalinger, som skal sætte national og international handling i gang. (2) Al CCMS-dokumentation er fuldstændig åben og tilgængelig, og det samme gælder deltagelse på ekspertplan i pilot-undersøgelser. (3) Et væsentligt led i hver afsluttet pilot-undersøgelse, er forelæggelsen af ajourførte rapporter fra medlemslandene igennem en minimumsperiode på to år vedrørende de skridt, der er taget til iværksættelse af resolutioner og anbefalinger, vedtaget af Rådet.

Indtil 1975 var der gennemført undersøgelser om oliespild i havet, katastrofehjælp, miljø og regionalplanlægning, trafik-sikkerhed, luftforurening og forurening af indre farvande. Undersøgelser var i gang om kystvandes forurening, avanceret sundhedsvæsen, avanceret behandling af spildevand, bytransport, bortskaffelse af farlige stoffer, solenergi, geotermal energi og rationel energianvendelse. Der var både i medlems- og ikke-medlemsstater særlig interesse for de tre energiundersøgelser, som havde til formål at udvikle alternative energikilder, men også mere effektiv og bevaringsorienteret udnyttelse af de eksisterende kilder. Da den praktiske værdi af pilotlandsmetoden til løsning af særlige problemområder var klart belyst, blev der vist stigende interesse for CCMS's virksomhed ikke blot hos medlemslandenes regeringer, men også hos ikke-medlemslande, internationale organisationer og den private industri.

Alliancens historiske udvikling (Kronologi)

I løbet af efteråret 1948 fandt der drøftelser sted mellem de fem lande, der allerede havde undertegnet en gensidig europæisk forsvarspagt – den såkaldte Bryssel-traktat mellem Belgien, Frankrig, Luxembourg, Nederlandene og Storbritannien – og Canada og USA. Samtidig blev der i USA taget skridt til at sætte dette land i stand til i fredstid forfatningsmæssigt at tilslutte sig »sådanne regionale og andre kollektive foranstaltninger, som er baseret på fortsat og effektiv selvhjælp og gensidig bistand, og som påvirker dets nationale sikkerhed...«¹⁾. I foråret 1949 opfordrede ovennævnte lande Danmark, Island, Italien, Norge og Portugal til at indtræde i forhandlingerne om en forsvarspagt, og den 4. april s.å. blev Den nordatlantiske Traktat undertegnet i Washington af disse 12 stater.²⁾

På dette tidspunkt var mindet om det første kommunistiske kup i foråret 1948 i Prag, som førte til indførelsen af kommunistisk styre i Tjsekoslovakiet, endnu i frisk erindring, og Berlin var stadig under blokade af sovjetiske styrker. En måned efter traktatens undertegnelse blev blokaden hævet, og siden da har de europæiske demokratier ikke været udsat for væbnede angreb udefra, medens freden og NATO-landenes uafhængighed er blevet bevaret.

Hver fase af alliancens 20-årige tilværelse har givet dens virksomhed nye aspekter. Umiddelbart efter underskrivelsen af traktaten i april 1949 var den mest påtrængende opgave

¹⁾ Senatets resolution nr. 239 af 11. juni 1948.

²⁾ Belgien, Canada, Danmark, Frankrig, Island, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Norge, Portugal, Storbritannien og USA. I 1952 tiltrådte Grækenland og Tyrkiet traktaten og i 1955 Forbundsrepublikken Tyskland (jfr. »Paris-aftalerne«, side 52). I dag har Alliancen femten medlemmer.

at opbygge et tilstrækkeligt allieret forsvar, og rådslagningen mellem de allierede vedrørte i vid udstrækning forsvarsspørgsmål eller andre emner af militær karakter.

Den stadige forbedring inden for de kollektive forsvar medførte, at alliancens politiske rolle fik større betydning, for eksempel den stadigt voksende konsultation mellem medlemsregeringerne. Med Rådet som forum udveksler de NATO-allierede i dag synspunkter og rådspørger hinanden om en lang række emner.

Andre mærkepæle i alliancens udvikling omfatter udviklingen af forsvarspolitikken, vestlige initiativer til afspænding, Øst-Vestkontakter, forslagene om gensidige og afbalancerede styrkenedskæringer og NATO's arbejde med miljøproblemer, som alt sammen er omtalt i kapitel III.

Nedenfor opregnes i kronologisk orden nogle af hovedbegivenhederne i alliancens historie:

1949

4. april Den nordatlantiske Traktat underskrives i Washington.
24. august Traktaten træder i kraft efter ratificering.

1950

19. december Det nordatlantiske Råd udpeger general Eisenhower til allieret øverstkommanderende i Europa (SACEUR), Supreme Allied Commander Europe).

1951

2. april Den allierede Europa-kommando bliver operationel med hovedkvarter (SHAPE, Supreme Headquarters Allied Powers Europe) i Rocquencourt ved Paris.
19. juni Medlemslandene underskriver i London en overenskomst om deres styrkers status.
20. september Medlemslandenes underskriver i Ottawa en overenskomst om NATO's, de nationale repræsentanters og den internationale stabs status.
20. september Rådet opretter en ministerkomite, som skal drøfte gennemførelsen af Traktatens artikel 2.
9.-11. oktober Den midlertidige rådskomite (TCC, Temporary Council Committee) holder sin første samling i Paris. (TCC blev nedsat af Rådet for at tilpasse den kollektive sikkerheds krav til medlemslandenes politiske og økonomiske evner. Den skabte mønstret for den løbende vurdering af forsvarsprogrammer).
19. november NATO's forsvarskollegium indvies i Paris. (Kollegiet flyttedes i 1966 til Rom, hvor det genåbnede den 18. januar 1967).

1952

30. januar Rådet udpeger admiral Lynde D. McCormick (USA) til allieret øverstkommanderende for Atlanten (SACLANT Supreme Allied Commander Atlantic).
18. februar Grækenland og Tyrkiet tiltræder den nordatlantiske Traktat.
- 20.–25. februar Rådet mødes i Lissabon. Det reorganiserer alliancens struktur med et permanent NATO-hovedkvarter i Paris.
21. februar Rådet opretter en kommando for Den engelske Kanal.
12. marts Lord Ismay (Storbritannien) udnævnes til NATO's første generalsekretær.
10. april SACLANT's hovedkvarter – i Norfolk, Virginia – bliver operationel.
16. april NATO åbner sit midlertidige hovedkvarter i Palais de Chaillot, Paris.

1953

5. marts Stalins død.
28. maj Sovjetunionen anerkender DDR.
8. august Sovjetunionen meddeler at være i besiddelse af brintbomben.

1954

18. juni Nationale frivillige pro-NATO foreninger opretter ved et møde i Haag den internationale Atlantsammenslutning (Atlantic Treaty Association).
29. august Den franske Nationalforsamling forkaster den europæiske forsvarsfællesskabs-traktat.
23. oktober Paris-aftalerne underskrives, og Forbundsrepublikken Tyskland indbydes til at tilslutte sig NATO.

1955

5. maj Forbundsrepublikken Tyskland tiltræder Den nordatlantiske Traktat.
14. maj Warszawa-pagten mellem Sovjetunionen og dens europæiske allierede underskrives.
- 18.–23. juli Første NATO-parlamentariker-konference i Paris.
- 15.–16. december Ved et ministermøde i Paris beslutter Rådet at udstyre alliancens styrker med atomvåben.

1956

- 4.–5. maj Ved et ministermøde instruerer Rådet tre af sine medlemmer om at udarbejde en indstilling om udvidelse af samarbejdet mellem NATO-medlemmerne til ikke-militære felter og udvikling af større indbyrdes enhed.
- 14.–15. december Rådet godkender tre-mands komiteens indstilling.

1957

16. maj Paul-Henri Spaak, Belgien, efterfølger Lord Ismay som generalsekretær.

- 1958**
 15.–17. april Ved et møde i Paris bekræfter forsvarsministrene NATO-strategiens defensive karakter.
 5.–7. maj Ved et ministermøde i København erklærer rådet, at det går ind for forhandlinger med østblokken, under forudsætning af, at de er vel forberedte og har udsigt til at kunne føre til løsning af udestående problemer.
 10. november Krushchev kundgør, at Sovjetunionen ønsker at ophæve firemagts-aftalen om Berlins status.
 16.–19. december Rådet tilslutter sig i et ministermøde de synspunkter, som den franske, den britiske og den amerikanske regering har udtrykt med hensyn til Berlin og vestmagternes ret til at forblive i byen.
- 1959**
 2.–4. april Ministermødet holdes i Washington i ti-året for underskrivelsen af den nordatlantiske traktat.
- 1961**
 21. april Dirk U. Stikker (Holland) efterfølger Paul-Henri Spaak som NATO's generalsekretær.
 13. august Berlin-muren rejses.
 6. september Rådet godkender i princippet en bevægelig styrke under Europa-kommandoen (Allied Command Europe Mobile Force).
- 1962**
 4.–6. maj Ved et ministermøde i Athen gennemgår Rådet de omstændigheder, hvorunder NATO kunne se sig nødsaget til at gribe til atomvåben («Athen-retningslinjerne»).
- 1963**
 25. juli USA, Storbritannien og Sovjetunionen indgår i Moskva en overenskomst, der forbyder nukleare prøvesprængninger i atmosfæren, i det ydre rum og under vandet (Den delvise nukleare prøvestop-traktat).
 10. oktober Den delvise prøvestop-traktat træder i kraft.
- 1964**
 1. august Manlio Brosio (Italien) efterfølger Dirk U. Stikker som NATO's generalsekretær.
- 1965**
 31. maj–1. juni Forsvarsministrene beslutter på et møde i Paris at nedsætte en særlig komite af forsvarsministre til at studere nukleare problemer.
- 1966**
 10. marts Den franske præsident (general de Gaulle) bekendtgør Frankrigs hensigt om at trække sig ud af NATO's militære organisation og den heraf følgende udflytning fra Frankrig af de allieredes militærstyrker og hovedkvarter.
 8. juni Ved et ministermøde i Bruxelles beslutter Rådet at flytte NA-

- TO's europæiske militære hovedkvarter og forsvarskollegiet bort fra Frankrig. Desuden ophæver Rådet den stående militærkomite (Standing Group bestående af USA, Storbritannien og Frankrig) og opretter en integreret international militærstab, der er ansvarlig over for militærkomiteen.
21. juni Det belgiske underhus (Repræsentanternes Kammer) godkender overflytningen af SHAPE til Belgien (nemlig til Casteau i nærheden af Mons).
26. oktober Rådet beslutter at flytte NATO's politiske hovedkvarter til Bruxelles.
10. november Forsvarsplanlægnings-komiteen bestående af de lande, der deltager i NATO's integrerede kommandosystem, beslutter at flytte militærkomiteen fra Washington til Bruxelles.
16. december Forsvarsplanlægningskomiteen nedsætter to nukleare planlægnings-komiteer, nemlig komiteen for atomforsvars-anliggender (Nuclear Defence Affairs Committee) og atomplanlægnings-gruppen (Nuclear Planning Group).
- 1967**
16. oktober Rådets, militærkomiteens og de internationale stabes nye hovedkvarter åbnes i Bruxelles.
- 12.–14. december Ministermøde i Bruxelles. Rådet godkender betænkningen om alliancens fremtidige opgaver (Harmel-rapporten), hvori NATO's dobbelte opgave defineres: forsvar og afspænding. Ministrene (minus den franske) vedtager NATO's nye strategiske principper, der bygger på en fleksibel og afbalanceret skala af passende gengældelse – både af konventionel og af nuklear art – over for alle grader af aggression og trusler om aggression. Ministrene godkender desuden oprettelsen af en integreret NATO-flådestyrke i Atlanterhavet (STANAVFORLANT).
- 1968**
- 24.–25. juni Ved et ministermøde i Reykjavik fremsætter ministrene en erklæring om gensidige og balancerede styrkereduktioner.
- 20.–21. august Sovjetiske, polske, østtyske, bulgarske og ungarske tropper invaderer Tjsekkoslovakiet.
- 15.–16. november Ministerrådsmøde i Bruxelles. Rådet fordømmer Warszawa-pagtens invasion af Tjsekkoslovakiet som stridende imod FN-chartrets grundlæggende principper, og Rådet fremsætter samtidig en »advarel« til Sovjetunionen.
21. november MARAIRMED i Napoli aktiveres for at forbedre NATO's vagtjeneste i Middelhavet.
- 1969**
24. februar Præsident Nixon besøger og taler til Rådet.
- 10.–11. april Rådets forårs-ministermøde i Washington omfatter en mindehøjtidelighed i anledning af 20 års dagen for underskrivelsen af den nordatlantiske traktat. Præsident Nixon foreslår, at NATO optager studiet af miljøproblemerne. Ministrene tilbyder sammen med Sovjetunionen og andre øst-europæiske lande at undersøge, hvilke konkrete spørgsmål der er bedst egnede til frugtbare forhandlinger.

28. maj Ministrene i forsvarsplanlægningskomiteen godkender oprettelsen af en beredskabsflådestyrke i Middelhavet.
6. november Rådet godkender oprettelsen af en komite om det moderne samfunds udfordringer (Committee on the Challenges of Modern Society), der skal overveje de menneskelige miljøproblemer.
- 3.–5. december Ministermøde i Bruxelles. Rådet fremsætter en erklæring om øst-vest forholdet.
- 1970**
5. marts Traktaten om ikke-spredning af atomvåben træder i kraft.
20. marts NATO's kommunikations-satellit opskydes fra Cape Kennedy og går i kredsløb.
16. april I Wien indledes USAs og Sovjetunionens forhandlinger om strategiske våbenbegrænsninger (SALT, Strategic Arms Limitations Talks).
- 26.–27. maj Ministermøde i Rom. Ministrene fremsætter en erklæring om gensidige og balancerede styrkereduktioner og anmoder Italien om at overbringe både erklæringen og det afsluttende communiqué til alle interesserede regeringer.
11. juni Forsvarsplanlægningskomiteen holder ministermøde i Bruxelles. Ministrene udtrykker bekymring over forøgelsen af de sovjetiske væbnede styrker og den sovjetiske fremtrængen i Middelhavet.
12. august Underskrivelse i Moskva af en magtafkaldstraktat mellem Forbundsrepublikken Tyskland og Sovjetunionen.
- 2.–3.–4. december Rådet og forsvarsplanlægningskomiteen holder ministermøder i Bruxelles. Forsvarsministrene godkender en betænkning om det allierede forsvar i 1970'erne (AD/70).
7. december Underskrivelsen i Waszawa af en magtafkaldstraktat mellem Forbundsrepublikken Tyskland og Polen.
- 1971**
27. januar NATO's anden kommunikations-satellit opskydes fra Cape Kennedy.
28. maj Forsvarsplanlægningskomiteen holder ministermøde i Bruxelles. Ministrene noterer fremskridt i bestræbelserne på at føre beslutningerne fra betænkningen om det allierede forsvar i 1970'erne (AD/70) ud i livet.
- 3.–4. juni Ministermøde i Lissabon. Ministrene noterer sig de første sovjetrussiske reaktioner vedrørende gensidige og balancerede styrkereduktioner.
20. august Forsvarsplanlægningskomiteen beslutter, at NAVSOUTH skal flyttes fra Malta til Neapel.
3. september Den første del af firemagtsaftalen om Berlin underskrives.
1. oktober Joseph Luns (Nederlandene) efterfølger Manlio Brosio som NATO's generalsekretær.
- 5.–6. oktober Rådsmøde på højt niveau med deltagelse af viceudenrigsministre og højststående embedsmænd. Manlio Brosio udpeges til at føre eksploratoriske samtaler med Sovjetregeringen og andre

- interesserede regeringer om gensidige og balancerede styrke-reduktioner.
- 8.-9.-10. december Rådet og forsvarsplanlægningskomiteen holder ministermøde i Bruxelles. Ministrene bekræfter, at de er rede til at påbegynde multilaterale samtaler med henblik på en konference om sikkerhed og samarbejde i Europa, så snart forhandlingerne om Berlin har nået en heldig afslutning.
- 1972**
21. februar Præsident Nixon ankommer til Peking.
22. maj Præsident Nixon ankommer til Moskva.
24. maj Forsvarsplanlægningskomiteens ministermøde i Bruxelles. Ministrene konstaterer Sovjets øgede nukleare og konventionelle kapacitet og drøfter fremskridt hos Eurogruppens medlemmer.
26. maj Undertegnelse i Moskva af interimsaftale om begrænsninger af strategiske våben (SALT).
- 30.-31. maj Ministermøde i Rådet i Bonn. Ministrene hilser med tilfredshed fremskridt i Øst-Vestforholdet efter undertegnelsen af en række bilaterale overenskomster og enes om at indlede multinationale forberedende drøftelser til en konference om sikkerhed og samarbejde i Europa (CSCE). De fjorten stiller forslag om multilaterale sonderinger vedrørende gensidige og afbalancerede styrkenedskæringer (MBFR).
3. juni Firemagtsaftalen om Berlin undertegnet af udenrigsministrene fra Frankrig, Storbritannien, De forenede Stater og Sovjetunionen.
21. november SALT II indledes i Geneve.
22. november De multilaterale forberedende drøftelser om CSCE indledes i Helsingfors.
- 7.-8. december Ministermøde i Bruxelles. Ministrene drøfter vestlige synspunkter i Helsingfors og giver udtryk for, at de er besluttet på at opretholde alliansens forsvar over for voksende Warszawa-pagt-styrker.
- 1973**
31. januar Multilaterale forberedende drøftelser om MBFR indledt i Wien. Indsættelsen af en permanent ministrygerstyrke under Kanal-kommandoen (STANAVFORCHAN).
11. maj Rådets ministermøde i København. Ministrene diskuterer resultatet af de forberedende drøftelser om CSCE og erklærer sig parat til at indlede første fase i Helsingfors den 3. juli. De fjorten understreger den betydning, de lægger i MBFR-drøftelserne, som skal indledes i oktober i Wien.
29. juni Afslutning på de forberedende drøftelser om MBFR i Wien.
3. juli Første fase af CSCE begynder i Helsingfors.
18. september Anden fase af CSCE begynder i Geneve.
30. oktober Konferencen om gensidige og afbalancerede styrkenedskæringer (MBFR) begynder i Wien.
7. december Forsvarsplanlægningskomiteens ministermøde i Bruxelles. Ministrene overvejer budget- og betalingsbalanceproblemer

- 10.–12. december som følge af stationering af amerikanske tropper i Europa og De forenede Staters andel i NATO's civile og militære programmer.
- 10.–12. december Ministermøde i Bruxelles. Ministrene gennemgår verdenssituationen og de løbende forhandlinger og erkender, at en fælles indsats fra alliancens side er påkrævet for at opretholde De forenede Staters styrker i Europa på det nuværende niveau.
- 1974**
14. juni Forsvarsplanlægningskomiteens ministermøde i Bruxelles. Ministrene noterer fortsat udvidelse af Warszawapagt-styrkerne, gennemgår fremskridt for det europæiske forsvarsforbedringsprogram (EDIP) og understreger betydningen af standardisering og specialisering af forsvarsopgaver.
- 18.–19. Ministermøde i Rådet i Ottawa markerer alliancens 25-årsdag. Ministrene vedtager og offentliggør en deklARATION om det atlantiske forhold og gentager alle medlemmers tilslutning til Traktaten.
26. juni Konsultationsmøde for regeringschefer i Bruxelles. Præsident Nixon og regeringscheferne, ledsaget af deres udenrigsministre, undertegner Deklarationen om det atlantiske Forhold.
- 23.–24. november Præsident Ford og Leonid Bresnjev enes på møde i Vladivostok om aftale vedrørende begrænsning af amerikansk-sovjetiske strategiske nukleare våben.
- 10.–11 december Forsvarsplanlægningskomiteens ministermøde i Bruxelles. Ministrene noterer styrkelse af Warszawapagten, gennemgår forbedringer af NATO's konventionelle styrker og drøfter inflationens virkninger på forsvarsudgifterne.
- 12.–13. december Rådets ministermøde i Bruxelles. Ministrene drøfter Øst-Vestforholdet og fremskridt i CSCE og MBFR, diskuterer den økonomiske udvikling og understreger betydningen af at bevare freden i Mellemøsten.
- 1975**
23. maj Forsvarsplanlægningskomiteens ministermøde i Bruxelles. Ministrene drøfter den strategiske situation i Middelhavsområdet, Eurogruppens virksomhed og fastsætter »retningslinjer« for kommende forsvarsplanlægning.
- 29.–30. maj Regeringscheferne mødes i Bruxelles. De allierede understreger deres vilje til at opretholde solidariteten i alliancen, bevare sikkerheden og stræbe mod en holdbar og varig fred.
30. maj Admiral Isaac C. Kidd (USA) afløser admiral Ralph W. Cousins som øverstkommanderende for de allierede atlantehavsstyrker (SACLANT).
- 16.–17. juni Den nukleare planlægningsgruppes (NPG) 17. halvårslige møde i Monterey, Californien.
- 24.–27. juni Første civile forsvarsseminar organiseret af NATO afholdt i Battle Creek, Michigan. Overværet af Belgien, Canada, Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Island, Italien, Nederlandene, Norge, Storbritannien og De forenede Stater.

21. juli Afslutning på CSCE's 2. fase i Geneve.
- 31.juli-1. aug. CSCE's afsluttende fase i Helsingfors. Stats- og regeringschefer undertegner konferencens afsluttende dokument.
- 9.-10. december Forsvarsplanlægningskomiteens ministermøde i Bruxelles. Ministrene konstaterer fortsat vækst i Warszawapagtens styrke og kapacitet, fremhæver betydningen af at opretholde og udbygge NATO's styrke og drøfter de igangværende bestræbelser på at forøge standardiseringen og foreneligheden af militært udstyr inden for alliancen.
- 11.-12. december Rådets ministermøde i Bruxelles. Ministrene drøfter situationen i Øst-Vestforholdet og fremhæver betydningen af at opretholde solidaritet og forsvarsstyrke i alliancen. Regeringsrepræsentanter, der deltager i MBFR-forhandlingerne, understreger disses betydning og godkender nye forslag, der skal forelægges i Wien.

Organisationen*

Rådet og forsvarsplanlægningskomiteen (DPC)

Det nordatlantiske Råd er alliancens højeste myndighed. Det består af repræsentanter for de femten medlemslande. I Rådet mødes enten ministrene eller deres faste repræsentanter (der har titel af ambassadør). Under Rådets ministermøder er alliancens medlemslande repræsenteret ved udenrigsministre og i nogle tilfælde også forsvarsministre afhængigt af mødets dagsorden. Disse møder holdes to gange om året.

Rådet mødes på ambassadørniveau mindst én gang ugentlig – ofte hyppigere – og sikrer således den kontinuerlige konsultationsvirksomhed. Rådet kan til enhver tid sammenkaldes med kort varsel.

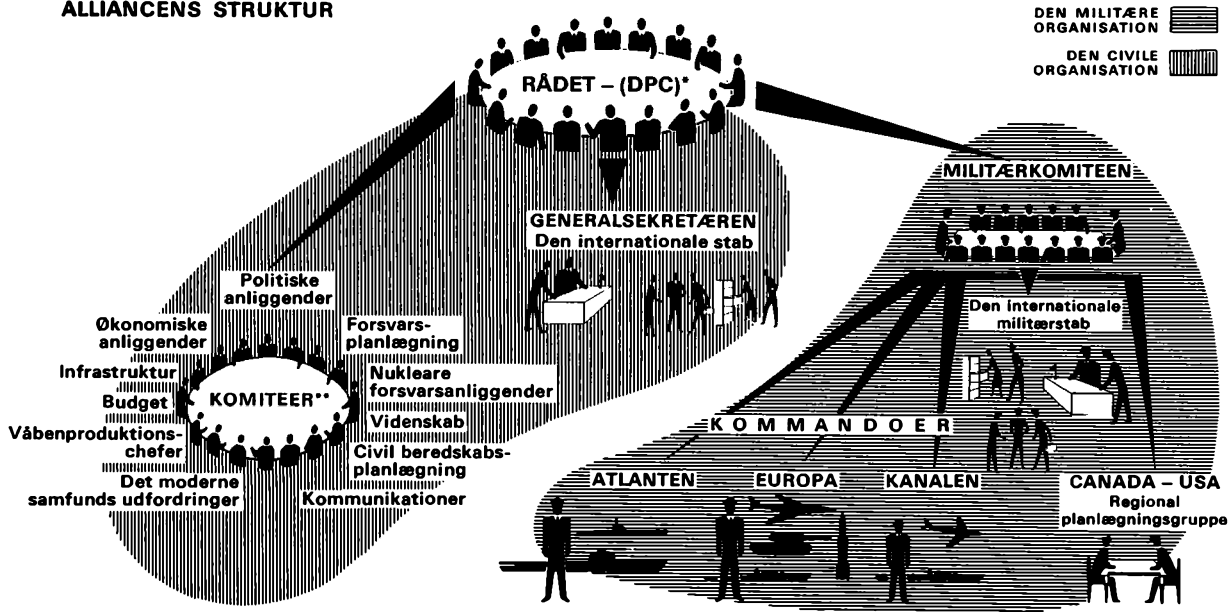
Uanset på hvilket niveau Rådet mødes, er NATO's generalsekretær dets formand. Hvert år er en af medlemslandenes udenrigsministre ærespræsident for Rådet. Præsidenthvervet skifter hvert år mellem landene i disses alfabetiske rækkefølge (på engelsk).

Da Den nordatlantiske Traktats Organisation er en organisation af suveræne stater, er alle de beslutninger, der træffes, udtryk for *medlemslandenes kollektive vilje*. Det er i Rådet, regeringernes syn på alle vigtige spørgsmål tilkendegives og drøftes. Konsultationsproceduren omfatter politiske, militære, økonomiske og en lang række andre spørgsmål.

Militærpolitiske spørgsmål drøftes i forsvarsplanlægningskomiteen (DPC), sammensat af repræsentanter for de medlemsstater, der deltager i NATO's integrerede forsvarssystem.

*) se diagrammet på næste side.

ALLIANCENS STRUKTUR

* DPC

Forsvarsplanlægningskomiteen (DPC) består af repræsentanter for de 14 lande, som deltager i NATO's integrerede forsvar.

** Komiteer

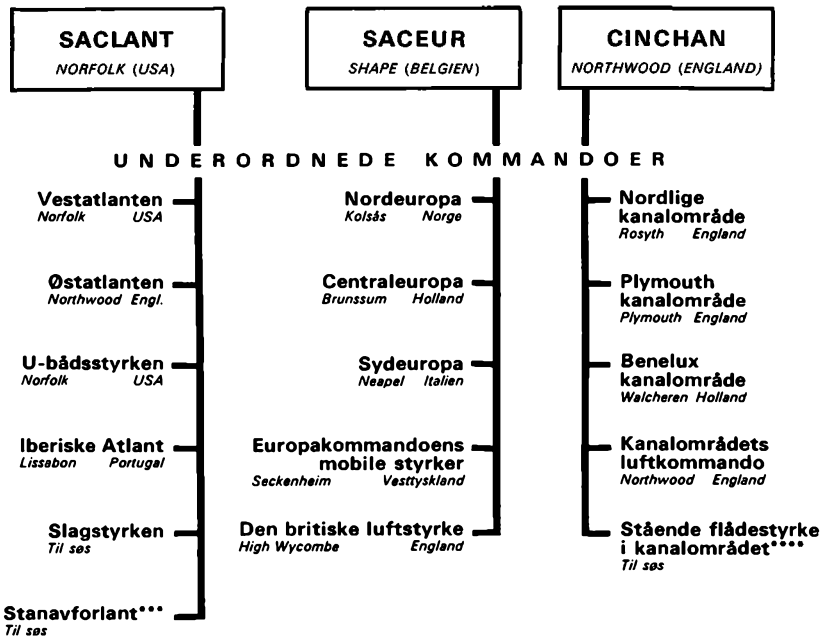
Rådet og DPC's vigtigste komiteer beskæftiger sig med følgende spørgsmål: Politiske anliggender; Nukleare forsvarsanliggender; Økonomiske anliggender; Forsvarsanalyse; Logistik; Videnskab; Infrastruktur; Civil beredskabsplanlægning; Informations- og kulturanliggender; Det moderne samfunds udfordringer; Civile og militære budgetspørgsmål; Koordineringen af det europæiske luftrum, NATO-olieledninger m. v.

*** Stanavforlant

Den stående atlantiske Flådestyrke (Standing Naval Force Atlantic).

**** Stanavforchan

Den stående Flådestyrke i Kanalområdet (Standing Naval Force Channel (Ministrygning)).

Hvadenten møder foregår på ministerniveau eller med faste repræsentanter, er det under forsæde af generalsekretæren.

De faste repræsentanter og delegationer

De 15 faste repræsentanter bistås af nationale delegationer, der ligeledes har til huse i NATO-hovedkvarteret. Delegationerne omfatter embedsmænd, der specielt har til opgave at repræsentere deres regering i forskellige specialkomiteer. Forud for et rådsmøde underrettes delegationerne om dagsordenen og de spørgsmål, som forventes drøftet, således at de nationale repræsentanter kan indhente instruktion hos deres regeringer.

Rådets og DPC's komiteer

Rådet og DPC bistås af komiteer, som studerer spørgsmål, som forelægges dem til vurdering og anbefaling. Anbefalingerne og afgørelserne i disse komiteer er udtryk for et kollektivt synspunkt hos de berørte regeringer og bygger på instrukser, disse regeringer har sendt deres repræsentanter i komiteerne. De vigtigste komiteer og arbejdsgrupper beskæftiger sig med følgende spørgsmål: Politiske spørgsmål, forsvarsanalyse, økonomiske spørgsmål, konferencen for våbenproduktionschefer, den nukleare planlægningsgruppe, infrastruktur, civile og militære budgetter, civil beredskabsplanlægning, videnskab og økologi. Andre komiteer beskæftiger sig med særlige emner, for eksempel NATO's olieledninger, det europæiske luftrum osv. Der findes også en koordineringskomite, som kaldes den eksekutive arbejdsgruppe (EWG), der er ansvarlig over for DPC for de vigtigste forsvarsaspekter. Alle komiteer og arbejdsgrupper er sammensat af repræsentanter for alle medlemslande. Når der drøftes allierede forsvarsanliggender, er deltagelsen begrænset til de lande, som er med i NATO's integrerede forsvarssystem.

Siden 1966 er problemerne vedrørende et atomforsvar blevet behandlet af komiteen for nukleare forsvarsanliggender (der består af samtlige medlemslande med undtagelse af Frankrig, Island og Luxembourg), og af den nukleare planlægningsgruppe (NPG) (otte lande blandt medlemmerne af komiteen for nukleare forsvarsanliggender).

Den nukleare Planlægningsgruppe, der regelmæssigt mødes på de faste repræsentanters niveau og to gange årligt på ministerniveau, ændrer regelmæssigt sin medlemskreds, således at alle interesserede lande kan få lejlighed til at deltage i dens arbejde.

For miljøproblemernes vedkommende nedsatte Rådet i november 1969 en komite for udfordringerne fra det moderne samfund under formandsskab af generalsekretæren i NATO eller hans repræsentant, normalt den assisterende generalsekretær for videnskabelige og miljømæssige anliggender.

Generalsekretæren og det internationale sekretariat

Generalsekretæren er formand for Det nordatlantiske Råd, forsvarsplanlægningskomiteen, komiteen for nukleare forsvarsanliggender og den nukleare planlægningsgruppe. Han er tillige leder af det internationale sekretariat, hvis stab er sammensat af medarbejdere fra samtlige medlemslande.

Generalsekretæren har beføjelse til at forelægge spørgsmål til drøftelse i NATO, og han er i det hele taget ansvarlig for konsultationsprocedurernes iværksættelse og ledelse. Han er berettiget til i tilfælde af uoverensstemmelser mellem medlemslandene på et hvilket som helst tidspunkt at tilbyde sin medvirken på uformel basis og kan – med deres indforståelse – iværksætte eller lade undersøgelser, mægling, forlig eller voldgift.

Vicegeneralsekretæren bistår generalsekretæren i udøvelsen af hans hverv og træder i hans sted i tilfælde af fravær.

Under generalsekretæren sorterer fire assisterende generalsekretærer, der hver er ansvarlig for en af følgende fire afdelinger: afdelingen for politiske anliggender, afdelingen

for forsvarsplanlægning og -politik, afdelingen for produktion, forsyning og infrastruktur samt afdelingen for videnskabelige og -miljømæssige anliggender. Hver af de assisterende generalsekretærer er normalt formand for den hovedkomite, der beskæftiger sig med hans sagområde.

Yderligere detaljer om det internationale sekretariats struktur og arbejdsdeling findes i tillæg 1, side 50.

Militærkomiteen

Militærkomiteen er alliancens øverste militære myndighed. Den har til opgave at komme med indstillinger til Rådet og forsvarsplanlægningskomiteen i militære spørgsmål og at yde de allierede chefer og underordnede militære myndigheder vejledning i militærspørgsmål. Komiteen består af alle medlemslandes forsvarschefer med undtagelse af Frankrig, og Island, der ikke har militære styrker. Forsvarscheferne mødes mindst to gange om året og derudover når som helst, det måtte findes nødvendigt. Men for at militærkomiteen skal fungere kontinuerligt med den fornødne beslutningsdygtighed, udnævner hver af forsvarscheferne en fast militær repræsentant. Mellem forsvarschefernes møder er det de faste militære repræsentanter, der behandler og afgør de sager, som hører ind under militærkomiteens område. Undtaget herfra er dog sådanne spørgsmål, som efter deres karakter og rækkevidde kræver forsvarschefernes godkendelse. Forbindelse mellem militærkomiteen og den franske overkommando varetages af lederen af den franske militærkommission ved militærkomiteen.

Præsidenthvervet i militærkomiteen skifter hvert år mellem landene i disses alfabetiske rækkefølge (på engelsk). Formandskabet indehaves af en fast formand, der af komiteen vælges for en periode på to eller tre år. Der er en viceformand, som tillige særligt er ansvarlig for koordination inden for den internationale militærstab af nukleare spørgsmål og alle spørgsmål vedrørende gensidige og afbalancerede styrkenedskæringer. Militærkomiteen er repræsenteret i Det

nordatlantiske Råd, og en række militære NATO-organer er underlagt dets myndighed.*).

Den internationale militærstab

Militærkomiteen bistås af en integreret international militærstab (IMS), ledet af en direktør fra et af medlemslandene. Direktøren bistås af seks assisterende direktører af general- eller admiralsrang og af sekretæren for den internationale militærstab. De seks assisterende direktører leder afdelingerne for efterretningsvirksomhed; planlægning og -politik; operationer, organisation og logistik; kommunikationer og elektronik samt kommando-, kontrol- og informationssystemer. Som militærkomiteens eksekutivorgan skal den internationale militærstab drage omsorg for, at komiteens planer og beslutninger føres ud i livet som tilsigtet. Endvidere udarbejder den internationale militærstab planer for, iværksætter undersøgelser af og anbefaler hvilke retningslinier, der skal følges i spørgsmål af militær karakter.

NATO-kommandoerne

Det strategiske område, som dækkes af Den nordatlantiske Traktat, er af såvel geografiske som politiske hensyn delt op i tre kommandoer: Atlanterhavskommandoen, Europakommandoen og Kanalkommandoen. (Forsvarsplanerne for det nordamerikanske område udarbejdes af den canadisk-amerikanske regionale planlægningsgruppe). Karakteren af den myndighed, hver af de tre kommandoer udøver, varierer og bestemmes af de geografiske og politiske omstændigheder og af situationen i freds- eller krigstid.

Medlemslandenes nationale styrker forbliver under national kommando i fredstid, men nogle af dem kan enten være tildelt NATO-kommandoerne eller udset for tildeling til disse.

*) Se tillæg 3, side 57 den fulde liste over NATO's militære organer

Cheferne for NATO-kommandoerne er ansvarlige for udarbejdelsen af forsvarsplaner for deres respektive områder, for fastlæggelsen af deres styrkebehov og deployeringen og træningen af de styrker, der er underlagt deres kommando.

Organisationen af disse kommandoer er tilstrækkelig fleksibel og forbindelsen mellem dem tilstrækkelig nær til, at de vil kunne støtte hinanden i tilfælde af krig, og til, at der hurtigt kan foretages en omflytning af de nødvendige hær-, flåde- og flyvestyrker for at imødegå en hvilken som helst situation, som det nordatlantiske fællesskab vil kunne komme til at stå overfor.

EUROPAKOMMANDOEN

Den allierede Europakommando (Allied Command Europe – ACE) dækker området fra Nordkap til Middelhavet og fra Atlanterhavet til Tyrkiets østgrænse, bortset fra Storbritannien og Portugal, hvis forsvar ikke falder ind under nogen større NATO-kommando. ACE er opdelt i en række underordnede kommandoer, hvis detaljer findes i tillæg 2, side 55.

Det europæiske område henhører under den øverstkommanderende for de allierede styrker i Europa (SACEUR). Hans hovedkvarter, der ligger nær Mons i Belgien, er kendt under betegnelsen SHAPE (De allierede magters øverste hovedkvarter i Europa).

Også den allierede Europakommandos mobile styrke («Ace Mobile Force») er underlagt den øverstkommanderende. Denne styrke består af både hær- og flyenheder, der er stillet til rådighed af forskellige medlemslande. Den kan med meget kort varsel gøres klar til indsats i et hvilket som helst truet område og især på Europakommandoens nord- og sydflanke.

SACEUR's hovedopgave i fredstid er at forberede og udarbejde forsvarsplaner for det område, der er underlagt hans kommando, og at sikre kampeffektiviteten hos de styrker, der er stillet til hans rådighed i tilfælde af krig. SACEUR fremkommer også med anbefalinger til militærkomiteen om

sådanne forhold, der må formodes at ville kunne forbedre hans kommandos organisation.

I krigstid ville han kontrollere samtlige hær-, flåde- og flyoperationer i dette område. Det interne forsvar (også af Sardinien og Sicilien) og forsvaret af kystfarvandene er fortsat vedkommende nationale myndigheders opgave, men den øverstkommanderende ville være fuldt berettiget til der at gennemføre sådanne operationer, som han anser for nødvendige for at forsvare en hvilken som helst del af området under sin kommando.

Tretten af de nordatlantiske lande har en national militærrepræsentant (NMR) ved SHAPE, som er ansvarlig for kontakten til hans forsvarschef. Frankrig har en militær forbindelsesmission ved SHAPE.

SACEUR og hans næstkommanderende bistås foruden af den sædvanlige militære stab også af politiske og videnskabelige rådgivere.

ATLANTERHAVSKOMMANDOEN

Denne kommando strækker sig fra Nordpolen til Krebsens vendekreds og fra Nordamerikas kyst til Europa og Afrika med undtagelse af Kanalen og de britiske øer. Atlanterhavskommandoen er opdelt i en række underordnede kommandoer, hvis detaljer findes i tillæg 2, side 55.

Den øverstkommanderende (»The Supreme Commander Atlantic« – SACLANT) har under sin kommando tillige NATO's stående atlantiske flådestyrke (»The NATO Standing Naval Force Atlantic« – STANAVFORLANT). Denne styrke består af enheder fra NATO-lande, hvis orlogsfartøjer normalt opererer i Atlanterhavet.

SACLANT får ligesom SACEUR sine direktiver fra militærkomiteen.

SACLANT's opgave består i fredstid i at forberede og udarbejde forsvarsplaner, forestå fællesøvelser, fastsætte niveauet for den militære uddannelse og forsyne NA-

TO-myndighederne med oplysninger om sine strategiske behov.

SACLANT's vigtigste opgave i krigstid er at sørge for sikkerheden i hele Atlanterhavsområdet ved at beskytte søvejene og hindre en fjende i at benytte dem. Den øverstkommanderende er ansvarlig for øerne i dette område som for eksempel Island og Azorerne.

SACLANT's opgaver er næsten udelukkende af operativ karakter. STANAVFORLANT er fast tilknyttet hans kommando i fredstid. Herudover bliver styrker, der af de pågældende lande er udpeget, stillet under hans ledelse til træningsformål og i tilfælde af krig. Selv om disse styrker overvejende er flådestyrker, omfatter de også visse hær- og flystyrker.

KANALKOMMANDOEN OG KANALKOMITEEN

Kanalkommandoen dækker Kanalen og den sydlige del af Nordsøen. Dens opgave består i at kontrollere og beskytte handelsskibsfarten i området og i at samarbejde med SA-CEUR om Kanalens luftforsvar. I krigstilfælde er de styrker, som er tildelt kommandoen, hovedsagelig flådestyrker, men omfatter tillige visse maritime flystyrker. Den allierede øverstkommanderende i Kanalområdet (CINCHAN) har en rådgiver vedrørende den maritime luftstyrke, som samtidig er den øverstkommanderende for den allierede maritime luftstyrke i Kanalområdet. Detaljer om CINCHAN's underordnede kommandoer findes i tillæg 2, side 55. CINCHAN er også chef for den stående styrke, der består af ministrygerfartøjer fra Belgien, Nederlandene og Storbritannien.

Kanalkomiteen består af flådecheferne i Belgien, Nederlandene og Storbritannien. Den fungerer som rådgivende organ for den allierede øverstkommanderende.

*DEN REGIONALE PLANLÆGNINGSGRUPPE
FOR CANADA OG USA*

Denne planlægningsgruppe, som dækker det nordamerikanske område, udarbejder og forelægger for militærkomiteen planer til forsvaret af Canada og USA. Gruppen mødes skiftevis i Ottawa og Washington.

Tillæg

1. Det internationale Sekretariat.
2. NATO-kommandoerne.
3. NATO-organer.
4. Ledende civile og militære tjenestemænd ved NATO.

TILLÆG 1

Det internationale Sekretariat

Generalsekretærens kontor omfatter kabinettet og den juridiske rådgiver. De består desuden af:

Eksekutivsekretærens kontor, som udgør sekretariatet for Rådet og DPC og alle deres vigtigste komiteer og arbejdsgrupper, koordinerer deres opgaver og sørger for, at Rådets og DPC's beslutninger følges op.

Efterretningskontoret, som er ansvarligt for hele sikkerhedskoordineringen inden for NATO og yder råd og vejledning med hensyn til NATO's sikkerhedsanliggender.

Det internationale sekretariat består af fire afdelinger foruden eksekutivsekretærens kontor, administrationskontoret og finansinspektørens kontor.

Den politiske afdeling

Den assisterende generalsekretær for politiske anliggender er formand for den politiske komite.

Den politiske afdeling er sammensat af tre indbyrdes adskilte direktorater – ét for politiske anliggender, ét for økonomiske anliggender og ét for informationsvirksomheden – samt en pressetjeneste.

Direktoratet for politiske anliggender har følgende opgaver:

- a) Forberedelsen af de politiske drøftelser i Rådet og den politiske komité.
- b) Udarbejdelsen af rapporter og oplæg om politiske emner til brug for generalsekretæren og rådet.
- c) Varetagelsen af samarbejdet med medlemslandenes delegerationer.
- d) Varetagelsen af samarbejdet med andre internationale organisationer, både officielle og andre.

Det økonomiske direktorat udfører tilsvarende opgaver med hensyn til økonomiske spørgsmål, der på grund af deres politiske eller forsvarsmæssige aspekter er af betydning for

NATO. Endvidere opretholder det kontakter med internationale økonomiske organisationer. Lederen af det økonomiske direktorat er formand for den økonomiske komite.

Informationsdirektoratet har til opgave at holde offentligheden underrettet om formålet med og resultatet af alliansens virksomhed. Det bistår medlemslandenes myndigheder med at udbrede forståelsen af NATO's aktiviteter gennem tidsskrifter, film, radio- og fjernsynsprogrammer, publikationer og udstillinger. Videre arrangerer direktoratet gruppebesøg i NATO-hovedkvarteret af orienterende art og bistår ved gennemførelse af særlige kurser og seminarer om NATO-spørgsmål for unge. Til direktoratet er knyttet et bibliotek og en dokumentationstjeneste. Lederen af Informationsdirektoratet er formand for informations- og kulturkomiteen.

Pressetjenesten

Pressetjenestens leder er NATO's officielle talsmand over for pressen. Han er endvidere ansvarlig for udarbejdelsen af de daglige presseoversigter og for sekretariatets udklipstjeneste.

Afdelingen for forsvarsplanlægning og -politik)*

Den assisterende generalsekretær for forsvarsplanlægning og politik er formand for komiteen for forsvarsanalyse (DRC), næstformand i den eksekutive arbejdsgruppe (EWG) og leder af arbejdet i den nukleare planlægningsgruppes (NPG) stabsgruppe og den civile beredskabsplanlægningskomite (CEP).

Afdelingen består af tre direktorater, nemlig:

- a) Direktoratet for forsvarsplanlægning og politik – ansvarlig for i samarbejde med de nationale delegationer at forberede alle beretninger og anliggender vedrørende NATO's forsvarsanalyse, deriblandt analysen af nationale for-

*) Komiteen for forsvarsanalyse er sammensat af medlemslande, der deltager i alliansens integrerede forsvarsprogram.

svarsprogrammer; for andre anliggender af militærpolitisk og militærøkonomisk art, der bliver drøftet af forsvarsplanlægningskomiteen; for forberedelse af undersøgelser af generelle eller specielle aspekter af NATO-forsvaret på den eksekutive arbejdsgruppes vegne, og for opretholdelsen af en elektronisk database med oplysninger om NATO's og Warszawapagtens styrker.

- b) Direktoratet for nuklear planlægning – ansvarlig for samordning af arbejdet i forbindelse med udviklingen af NATO's forsvarspolitik på det nukleare område og for forberedelsen af sager for den nukleare planlægningsgruppe og komiteen for nukleare forsvarsanliggender.
- c) Direktoratet for civil beredskabsplanlægning – ansvarlig for samordning af planer for anvendelse af civile ressourcer til støtte for alliansens forsvarsindsats, for hurtig omstilling af fredstidsbudgetter til en krisesituation og for tilrettelæggelse af arbejde på dette område for Det nordatlantiske Råd og andre organer.

Vice-generalsekretæren for forsvarsplanlægning og politik har som opgave at vejlede generalsekretæren på alle disse områder, og at opretholde forbindelsen med de nationale delegationer, de militære myndigheder og andre afdelinger af den internationale stab samt med andre vedkommende organisationer.

Afdelingen for forsvarsstøtte

Vice-generalsekretæren leder afdelingen for forsvarsstøtte. Afdelingen består af fire forskellige direktorater, og har følgende ansvarsområder:

- a) At rådgive generalsekretæren, Det nordatlantiske Råd, forsvarsplanlægningskomiteen, militærkomiteen og alle andre NATO-organer om ethvert anliggende i tilknytning til våbenforskning, udrustning, produktion, indkøb eller støtte, logistik eller infrastruktur;
- b) at fremme den mest effektive anvendelse af alliansens ressourcer til udrustning og støtte for dens styrker. Dette indebærer specielt:

- at opmuntre til samordning af national forskning, udvikling og produktionsprogrammer og til rationalisering af national forskning, udvikling, produktion og logistisk kapacitet og derved udnytte ressourcerne mere effektivt;
 - at organisere systematiske udvekslinger af oplysninger for bedre at støtte nationale beslutningsprocesser og at lette internationalt samarbejde med hensyn til forsvarsudstyr og forsvarsstøtte;
 - at fremme internationalt samarbejde inden for våbenindustrien
 - at fremme og samordne bestræbelserne på at sikre, at NATO's luftforsvarssystemer til stadighed er hensigtsmæssige, effektive og i beredskab,
- c) at føre teknisk og økonomisk kontrol med NATO's infrastrukturprogram og holde forbindelse med NATO's olieledningssystem for Centraleuropa, NATO's vedligeholdelses- og forsyningsorganisation og andre af NATO's produktions- og forsyningsorganisationer og våbenprojektgrupper;
- d) at udarbejde retningslinjer for koordinering og stabsstøtte til al virksomhed i alle NATO's komiteer eller organer, der beskæftiger sig med forsvarsstøtte;
- e) at deltage i forsvarsplanlægningsprocessen på alle felter, der falder ind under afdelingens ansvarsområde og kompetence.

Afdelingen for videnskabelige anliggender

Den assisterende generalsekretær for videnskabelige anliggender har følgende opgaver:

- a) at rådgive generalsekretæren i videnskabelige anliggender af interesse for NATO,
- b) at føre forsædet i NATO's videnskabelige komite; at lede arbejdet i de arbejdsgrupper, den har nedsat, og i det hele taget føre komiteens og arbejdsgruppernes beslutninger ud i livet;
- c) at føre forsædet i komiteen om det moderne samfunds

udfordringer (CCMS), at udføre sekretariatsfunktionerne for samme komite og at sikre kontakten mellem den internationale stab og forsøgsprojekterne.

- d) at sikre kontakten på det videnskabelige område mellem NATO's militære og civile myndigheder og de nationale organer ansvarlige for iværksættelsen af videnskabelige forskrifter såvel som med internationale organisationer med videnskabelige og miljømæssige opgaver.

Kontoret for rådsfunktioner og kommunikation

Kontoret for rådsfunktioner og kommunikation er under sin chef organiseret i to direktorater med følgende ansvarsområder:

- a) Rådsfunktionsdirektoratet, der er beskæftiget med samordning af Rådets funktioner i henseende til ledelse og arrangementer i krisesituationer og tilrettelæggelse og afvikling af øvelser på højt plan. Det fører også på Rådets, forsvarsplanlægningskomiteens og generalsekretærens vegne samlet kontrol med NATO's situationscenter og NATO's kommunikationscenter.
- b) Kommunikations- og elektronik-direktoratet, der er ansvarlig for udviklingen af de nødvendige kommunikationer mellem NATO-Rådet, nationale hovedstæder og de vigtigste NATO-kommandoer, for samordningen af al planlægning vedrørende NATO's civile og militære kommunikationer, og for støtte til det styrende organ, der er ansvarligt for NATO's integrerede kommunikationssystem (NICSMA) og til komiteen for NATO's fælles kommunikationselektronik (virker også som NICSO-planlægningskomite).

Desuden omfatter kontoret en sektion, der er ansvarlig for den civile og militære anvendelse af luftrummet og lufttrafikkontrolsystemet i det europæiske NATO.

Kontoret for administration og personale

Administrations- og personalechefen er ansvarlig for administrationen af den internationale stab samt for udarbejdelse

og forelæggelse af de årlige budgetter. Han leder *personalsektionen* og forestår koordinationen af personaleadministration og -forskrifter for det civile personale i hele NATO. Administrations- og personalekontoret sørger også for den fornødne *konference-, registrerings- og tolke- og oversættelsebistand* og er ansvarlig for NATO-hovedkvarterets sikkerhed og vedligeholdelse.

Den statistiske afdeling hører under administrations- og personalechefen. Den er ansvarlig for alle statistiske undersøgelser, herunder navnlig for så vidt angår de undersøgelser, der er nødvendige for vurdering af NATO's forsvarsbestræbelser.

Finansinspektørens kontor

Dette uafhængige kontor ledes af finansinspektøren, der vælges af Rådet, og som er ansvarlig for kontrollen med udgifter inden for budgettets rammer.

Revisionsrådet

Det internationale revisionsråd, sammensat af regeringsembedsmænd fra revisionsorganer i medlemslandene, er udnævnt af Rådet og har uafhængig status. Rådet reviderer alle fælles civile og militære regnskaber inden for NATO, deriblandt infrastrukturprogrammet.

TILLÆG 2

NATO-kommandoerne

ACE («*Allied Command Europe*», den allierede Europa-kommando) med hovedkvarter (SHAPE – Supreme Headquarters Allied Powers Europe») i Mons, Belgien.

Kommandoer, som er underlagt den øvestkommanderende for de allierede styrker i Europa (SACEUR):

- a) Den nordeuropæiske kommando: Kolsås, Norge. Denne kommando omfatter de allierede styrker i Nordnorge, de allierede styrker i Sydnorge og de allierede styrker ved indsejlingen til Østersøen.
- b) Den centraleuropæiske kommando: Brunssum, Holland. Denne kommando omfatter den nordlige armégruppe, den centrale armégruppe, De allierede luftstyrker i Centraleuropa, den 2. allierede taktiske flystyrke og den 4. allierede taktiske flystyrke.
- c) Den sydeuropæiske kommando: Neapel, Italien. Denne kommando omfatter: de allierede landstyrker i Sydeuropa, de allierede landstyrker i Sydøsteuropa, de allierede luftstyrker i Sydeuropa, de allierede flådestyrker i Sydeuropa, de operative flådestyrker og forsyningsstyrkerne i Sydeuropa.
- d) Den britiske luftforsvars-regional-kommando: High Wycombe, Storbritannien.
- e) Europakommandoens mobile styrke: Seckenheim, Tyskland.

ACLANT (»*Allied Command Atlantic*« – den allierede Atlanterhavskommando) med hovedkvarter i Norfolk, Virginia (USA):

Kommandoer, som er underlagt den øverstkommanderende for Atlanterhavskommandoen:

- a) Den vestatlantiske kommando.
Denne kommando omfatter en kommando for u-bådsstyrkerne i den vestlige del af Atlanterhavet, en underkommando for oceanet og en underkommando for de canadiske Atlanterhavsfarvande og kommandoer for Bermuda, Azorerne og Grønland.
- b) Den østatlantiske kommando.
Denne kommando omfatter den østlige del af Atlanten, de maritime flystyrker i dette område, det nordlige underafsnit, de maritime flystyrker i dette underafsnit, det centrale underafsnit, de maritime flystyrker i dette underafsnit, u-bådsstyrken i den østlige del af Atlanten samt områderne Island og Færøerne.
- c) Den operative atlantiske flådekommando.
Denne kommando omfatter de hangarskibsbaseerede operative flystyrker og de hangarskibsbaseerede operative grupper I og II.
- d) Den allierede kommando for de atlantiske u-bådsstyrker.
- e) Den iberiske Atlanterhavskommando, hvorunder hører økommandoen Madeira.
- f) Den stående atlantiske flådestyrke – til søs.

ACCHAN (»*Allied Command Channel*« – den allierede kalkanal-kommando) med hovedkvarter i Northwood (Storbritannien).

Kommandoer, som er underordnet den allierede øverstkommanderende for Kanalområdet:

- a) Kommandoen for det nordlige Kanalområde
- b) Kommandoen for Plymouth-Kanalområdet
- c) Kommandoen for Benelux-Kanalområdet
- d) Kommandoen for de allierede maritime luftstyrker i Kanalområdet
- e) Kommandoen for den stående flådestyrke i Kanalområdet (Ministryngning) – til søs

TILLÆG 3

NATO-organer

CIVILE ORGANER

Olieledningssystemet for Centraleuropa («Central Europe Pipeline System» – CEPS)

Oprettet i 1957 med henblik på multinational kontrol med driften og vedligeholdelsen af det integrerede militære olie-rørledningsnet i Centraleuropa. Organisationen har otte medlemmer og er ansvarlig over for NATO-Rådet. Det er hjemmehørende i Versailles, Frankrig.

NATO's luftvarslingsystem («NATO Air Defence Ground Environment Organisation» – NADGE)

Denne organisation, som blev etableret i 1965, afsluttede i 1973 iværksættelsen af NADGE-projektet. Dette system giver NATO-Europa et eneste integreret halvautomatisk luftforsvarssystem, som strækker sig fra Nordnorge til Østtyrket, og som uafbrudt kan modtage tidlige varslings signaler og lokalisere fjendtlige fly og missiler og skride til gengældelse ved hjælp af elektronisk styrede luftforsvarscentre. Denne organisation har afsluttet sin opgave og blev opløst i slutningen af 1975. Ansvar for vedligeholdelsen af NADGE-systemet er blevet overdraget til NATO's Komite for elektronisk luftvarsling (NADEEC), som blev oprettet i juli 1972. Dette organ er direkte ansvarligt over for Rådet og har hjemsted i Bruxelles.

NATO's produktions- og forsyningsorganisation for HAWK-raketter («NATO HAWK Production and Logistics Organization» – NHPLO)

Oprettet i 1959 for at forestå den multinationale produktion af HAWK jord-til-luft raketsystemet i Europa. Organisationen har indledt et begrænset europæisk produktionsprogram.

Syv lande er medlem af organisationen, der er ansvarlig over for NATO-rådet. Organisationen er hjemmehørende i Rueil-Malmeson, Frankrig.

NATO's vedligeholdelses- og forsyningsorganisation («NATO Maintenance and Supply Organization» – NAMSO)

Oprettet i 1958. Organisationen leverer reservedele og yder logistisk støtte til en række af de våbensystemer og forskellige former for udstyr, medlemslandene anvender i fællesskab, navnlig raketter og elektroniske anlæg. Samtlige NATO-lande med undtagelse af Canada og Island er medlemmer. Organisationen er ansvarlig over for Rådet og er beliggende i Luxembourg.

NATO's ledelsesorganisation for udvikling og produktion af et kampfly til flere formål («NATO Multi-Role Combat Aircraft Development and Production Management Organization» – NAMMO)

Oprettet i 1969 af NATO-rådet for at lede udviklingen og produktionen af MRCA-projektet. NAMMO er en international samarbejdsorganisation på regeringsplan, i hvilken Forbundsrepublikken Tyskland, Italien og Storbritannien deltager. Organisationen er hjemmehørende i München i Vesttyskland.

NATO's Integrerede kommunikationssystem-organisation («NATO Integrated Communications System Organization» – NICSO)

Oprettet i 1971 for at lede planlægning og styret af NATO's integrerede kommunikationssystem (NICS). Systemet om-

fatter størstedelen af NATO's nuværende kommunikationer (deriblandt NATO's satellitkommunikationssystem) og vil omfatte oprettelsen af ny og bedre net til fælles brug for alle elementer i alliancen. Ansvarlig over for Rådet og hjemmehørende i Bruxelles.

MILITÆRE ORGANER

Det allierede sikkerhedsorgan for kommunikationer («Allied Communications Security Agency» – ACSA)

Optræder som rådgivende organ i spørgsmål, som berører kommunikationssikkerheden. Det er hjemmehørende i Bruxelles.

Det allierede organ for forbindelseslinjerne («Allied Long Lines Agency» – ALLA)

Dette organ, der blev oprettet i 1951, udgør inden for NATO centret for udarbejdelsen af retningslinjer og planer til imødekomme af NATO's krav til forbindelseslinjerne. Er ansvarlig over for militærkomiteen. Har til huse i Bruxelles.

Det allierede organ for maritime kommunikationer («Allied Naval Communication Agency» – ANCA)

Oprettet i 1951 for at opfylde de højere NATO-chefers krav om tilstrækkelige og pålidelige kommunikationsmuligheder for maritime operationer. Beliggende i London.

Det allierede organ for taktiske kommunikationer («Allied Tactical Communications Agency» (ACTA)

Oprettet i 1972. Dette organ støtter militærkomiteen, NATO's øverste kommandoer og landene ved at formulere planlægning, krav og procedurer vedrørende taktiske kommunikationer for operationer på land og i luften. Organet sørger for forbindelse med det allierede organ for maritime kommunikationer (ANCA) i tilfælde af fælles operationer, som omfatter flåde- og maritime luftstyrker. ATCA's sekretariat ligger i Bruxelles.

Det allierede organ for radiofrekvenser («Allied Radio Frequency Agency» – ARFA)

Etableredes i 1951 med henblik på udarbejdelse af forskrifter for den militære anvendelse af radiofrekvensområdet. Det yder tillige teknisk bistand til alle medlemslande og til NATO-kommandoerne ved valget af egnede radiofrekvenser. Beliggende i Bruxelles.

Det rådgivende organ for luftrumets udforskning og udvikling («Advisory Group for Aerospace Research and Development» – AGARD)

Oprettet i 1952. Samler rumforskere fra NATO-lande til udveksling af teknisk information og samarbejde om forskning og udvikling. Yder militærkomiteen, andre NATO-organer og medlemslandene videnskabelig og teknisk vejledning på rumforskningsområdet. Er ansvarlig over for militærkomiteen og beliggende i Neuilly-sur-Seine i Frankrig.

Det militære standardiseringsorgan («Military Agency for Standardization» – MAS)

Oprettedes i 1951 for at fremme den militære standardisering for derved at sætte NATO-styrkerne i stand til på den mest effektive måde at operere i fællesskab. Det består af repræsentanter for samtlige deltagende lande og bistås af en international stab. Standardiseringsorganets formand, der som den eneste kan udsende meddelelse om standardiseringsaftaler, er direkte ansvarlig over for militærkomiteen. Hjemsted: Bruxelles.

NATO's forsvarsakademi («NATO Defence College» – NDC)

Oprettedes i 1951 for at uddanne civile og militære tjenestemænd til at beklæde nøgleposter i NATO-organer eller i deres hjemlands ministerier. Det er ansvarligt over for militærkomiteen og er beliggende i Rom.

SACLANT's forskningscenter for anti-u-bådskrigsførelse

(»*SACLANT (SACLANTCEN) Anti-Submarine Warfare Research Centre*«)

Etableret i 1962 med henblik på forskning vedrørende sporing af u-både og oceanografiske spørgsmål. Det er ansvarligt over for SACLANT og ligger i La Spezia, Italien.

SHAPE's tekniske center (»SHAPE Technical Centre«)

Oprettedes i 1960. Centret yder videnskabelig og teknisk vejledning til den allierede øverstkommanderende i Europa. Det er ansvarligt over for SHAPE og er beliggende i Haag.

TILLÆG 4

NATO's ledende civile og militære embedsmænd

Det internationale sekretariat:

Generalsekretær: Joseph Luns (Nederlandene)

Kabinetschef: S. I. P. van Campen (Nederlandene)

Vicegeneralsekretær: P. Pansa Cedronio (Italien)

Assisterende generalsekretær for politiske anliggender:

Dr. E. F. Jung (Tyskland)

Assisterende generalsekretær for forsvarsplanlægning og politik:

D. C. Humphreys (Storbritannien)

Assisterende generalsekretær for forsvarsstøtte:

Dr. Walter B. LaBerge (USA)

Assisterende generalsekretær for videnskabelige anliggender:

Dr. Professor Nimet Özdas (Tyrkiet)

Chef for afdelingen for rådsfunktioner og kommunikation:

Air Marshal (ret.) W. R. MacBrien (Canada)

Eksekutivsekretær: George E. Sekeris (Grækenland)

Chef for kontoret for den civile beredskabsplanlægning:

Marino Devegilia (Italien)

Administrations- og personalechef: L. A. Kunzig (USA)

Finansinspektør: J. Ceulemans (Belgien)

Chef for sikkerhedstjenesten: John V. Abidian (USA)

Informationsdirektør: Claus G. M. Koren (Norge)

Pressechef: D. R. Kyd (Storbritannien)

Den internationale militære stab:

Direktør: Generaløjntant Gerhard Schmückle

(Forbundsrepublikken Tyskland)

Assisterende direktør, efterretning: Generalmajor Erik Fournais

(Danmark)

Assisterende direktør, planlægning og politik: Generalmajor R. T. Torp (Norge)
Assisterende direktør, operationer: Generalmajor H. G. Zuber, (Tyskland)
Assisterende direktør, organisation og logistik: Generalmajor Georges V. M. Henon (Belgien)
Assisterende direktør, kommunikation og elektronik: Brigadegeneral Mario Montanari (Italien)
Assisterende direktør, kommando-, kontrol- og informationssystemer: Admiral M. T. Gardner (Canada)
Sekretær: Brigadegeneral P. B. Cavendish (Storbritannien)

DOKUMENTATION

- I Alliancens fremtidige opgaver. Rapport fra Rådet.
(Harmel-rapporten« – december 1967)
- II Gensidige og afbalancerede styrkenedskæringer
(MBFR)
Communique, udstedt den 28. juni 1973, ved afslutningen af de forberedende drøftelser om MBFR i Wien
- III Alliancens forsvarspolitik –
Ministrenes vejledning 1975
Bilag til det afsluttende communique fra DPC's ministermøde – maj 1975
- IV Deklaration fra Det nordatlantiske Råd
Bilag til det afsluttende communique fra ministermødet – december 1969
- V Deklaration om det atlantiske Forhold – juni 1974.
- VI Den atlantiske forsamling.
- VII Foreninger i medlemslandene tilsluttet The Atlantic Treaty Association (ATA)

ALLIANCENS FREMTIDIGE OPGAVER

Harmel-rapporten af december 1967

For et år siden vedtog alliancens 15 medlemslande på den belgiske udenrigsminister initiativ at »studere de fremtidige opgaver, som alliancen står overfor, og hvad der kan gøres for at løse disse med henblik på at styrke alliancen som en faktor for en varig fred«. Denne rapport gengiver de vigtigste træk og de hovedprincipper, som fremgår af dette studium af alliancens fremtidige opgaver.

2. Studiet blev foretaget af de herrer Schutz, Watson, Spaak, Kohler og Patijn. Rådet vil gerne udtrykke sin anerkendelse og tak til disse fremtrædende personligheder for deres indsats og for de analyser, de har fremlagt.

3. Studiet har vist, at alliancen er en dynamisk og livskraftig organisation, som stadig tilpasser sig de skiftende forhold. Det har endvidere vist, at arbejdet med at løse alliancens opgaver også i fremtiden kan ske inden for pagtens rammer ved at bygge på de metoder og fremgangsmåder, som har vist deres værdi gennem mange år.

4. Siden Atlantpagten blev undertegnet i 1949, har den internationale situation ændret sig betydeligt, og alliancens politiske opgaver har fået nye dimensioner. I denne udvikling har alliancen spillet en betydelig rolle med hensyn til at standse den kommunistiske ekspansion i Europa. Sovjetunionen er blevet en af verdens to supermagter, men den kommunistiske verden er ikke længere monolitisk; Sovjetunionens doktrin om »fredelig sameksistens« har ændret formen for konfrontation med Vesten, men ikke de grundlæggende problemer. Selv om forskellen mellem De forenede Staters og de europæiske landes styrke stadig består, er Europa kommet på fode og er på vej mod enhed. Afkoloniseringsprocessen har ændret Europas forhold til resten af verden, samtidig med at afgørende problemer er opstået i forholdet mellem de udviklede lande og udviklingslandene.

5. Den atlantiske alliance har to hovedopgaver.

Den første opgave er at opretholde tilstrækkelig militær styrke og politisk solidaritet til at hindre aggression og andre former for pres samt forsvare medlemslandenes territorium, hvis aggression skulle finde sted. Siden sin oprettelse har alliancen med held løst denne opgave. Men muligheden for en krise kan ikke udelukkes, så længe de centrale politiske problemer i Europa, først og fremmest Tysklands-spørgsmålet, forbliver uløste. Desuden hindrer den ustabile og usikre situation fremdeles en balanceret reduktion af militære styrker. Under disse forhold vil alliancen i fornødent omfang bibeholde en tilstrækkelig militær slagkraft til at sikre styrkebalancen og derved skabe et stabilt, sikkert og tillidsfuldt klima.

I dette klima kan alliancen udføre sin anden opgave, at fortsætte med at søge mod et mere stabilt forhold, hvor de underliggende politiske problemer kan løses. Militær sikkerhed og afspændingspolitik er ikke indbyrdes modstridende, men supplerer hinanden. Fælles forsvar er en stabiliserende faktor i verdenspolitikken. Det er den nødvendige forudsætning for en realistisk videreførelse af de nuværende afspændingsbestrebelse. Vejen til fred og stabilitet i Europa hviler specielt på konstruktiv brug af

alliancen i afspændingens tjeneste. Sovjetunionens og De forenede Staters deltagelse vil være nødvendig for at opnå en løsning af de politiske problemer i Europa.

6. Fra begyndelsen har NATO-alliancen været en samarbejdende gruppe af stater med samme idealer og i vidt omfang fælles interesser. Deres sammenhold og solidaritet skaber et element af stabilitet i det atlantiske område.

7. Som suveræne stater er de allierede ikke nødt til at lade deres politik underkaste kollektive beslutninger. Alliancen udgør et effektivt forum for udveksling af oplysninger og synspunkter. På denne måde kan hver enkelt allieret bestemme sin politik ud fra et grundigt kendskab til de øvriges problemer og mål. Med det formål bør ordningen med åbne og rettidige konsultationer udvides og forbedres. Hver af de allierede må fuldt ud spille sin rolle med henblik på at skabe en bedring af forholdet til Sovjetunionen og landene i Østeuropa, og samtidig have i erindring, at afspændingsbestræbelserne ikke må få lov til at splitte alliancen. Muligheden for succes vil utvivlsomt være størst, hvis de allierede følger samme kurs, specielt i sager, der er af væsentlig betydning for dem alle. Deres handlinger vil derved blive endnu mere effektive.

8. Ingen fredelig ordening i Europa er mulig uden en betydelig indsats af alle implicerede. Udviklingen i Sovjetunionens og de østeuropæiske landes politik giver grund til håb om, at deres regeringer efterhånden vil indse de fordele, de vil have af et samarbejde for at nå frem til en fredelig løsning. Men ingen endelig og stabil ordening i Europa er mulig uden en løsning af det tyske spørgsmål, som er centralt for de nuværende spændinger i Europa. Enhver sådan ordening må gøre en ende på den unaturlige afspærring mellem Øst- og Vesteuropa, som klarest og mest brutalt viser sig i Tysklands deling.

9. De allierede er følgelig besluttet på at gøre en fælles indsats for dette mål gennem realistiske forholdsregler med henblik på at fremme en afspænding i Øst-Vestforholdet. Reduceret spænding er ikke det endelige mål, men er del af en langtidsproces for at fremme bedre forhold og nå til en europæisk ordening. Alliancens endelige politiske mål er at opnå en retfærdig og varig fredelig ordening i Europa med passende sikkerhedsgarantier.

10. For tiden udvikles kontakten mellem landene i Vest- og Østeuropa væsentlig på bilateral basis. Det ligger selvsagt i enkelte sagers natur, at de kræver en multilateral løsning.

11. Spørgsmålet om tysk genforening og dets forhold til en europæisk ordening har normalt været behandlet mellem Sovjetunionen og de tre vestmagter, som har et særligt ansvar på dette område. Under forberedelsen af sådanne drøftelser har Forbundsrepublikken Tyskland jævnlige sluttet sig til de tre vestmagter, for at man skulle nå frem til en fælles stilling. De andre allieredes synspunkter vil fortsat blive taget i betragtning under forhåndsdiskussioner mellem de allierede om den vestlige politik på dette område uden dermed på nogen måde at begrænse det nævnte specielle ansvar.

12. De allierede vil gennemgå og vurdere, hvilken politik der er egnet til at skabe en retfærdig og stabil ordening i Europa, overvinde Tysklands deling og fremme europæisk sikkerhed. Dette vil være et led i aktive og vedvarende forberedelser med henblik på det tidspunkt, hvor der vil være mulighed for frugtbare diskussioner om disse vigtige spørgsmål, både bilateralt og multilateralt mellem landene i Øst og Vest.

14. De allierede vil med særlig opmærksomhed studere forsvarsproblemerne i de udsatte områder, for eksempel i sydøstflanken. I denne forbindelse frembyder den aktuelle situation i Middelhavet særlige problemer, idet man dog er opmærksom på, at den nuværende krise i Mellemøsten hører under De forenede Nationers ansvarsområde.

25. Atlantpagtens område kan ikke behandles isoleret fra resten af verden. Kriser og konflikter, som opstår uden for pagtens område, kan bringe dets sikkerhed i fare enten direkte eller ved at påvirke verdensbalancen. De allierede lande bidrager hver for sig inden for De Forenede Nationer og andre internationale organisationer til at opretholde den internationale fred og sikkerhed og til løsningen af vigtige internationale problemer. I overensstemmelse med sædvanlig praksis vil også de allierede, eller de af dem som ønsker det, fortsat konsultere hinanden om sådanne problemer uden derved at binde sig og i det omfang, det måtte være påkrævet i hvert enkelt tilfælde.

16. I lyset af det her fremkomne pålagde ministrene det permanente Råd i de kommende år at gennemføre det fortsatte detaljerede arbejde, som følge af dette studium. Dette vil ske enten ved at intensivere det arbejde, som allerede er i gang, eller ved at igangsætte stærkt specialiserede studier ved mere systematisk brug af eksperter og udsendte embedsmænd fra hovedstæderne.

17. Ministrene fandt, at specialgruppens studium bekræftede betydningen af den rolle, alliancen må spille i de kommende år for at fremme afspændingen og styrke freden. Imidlertid er væsentlige problemer endnu ikke undersøgt fra alle sider, medens andre problemer af ikke mindre betydning, der er opstået i forbindelse med den seneste politiske og strategiske udvikling, fremdeles må studeres. Ministrene har derfor pålagt de faste repræsentanter uopholdeligt at påbegynde studier af disse problemer, således som det permanente Råd måtte finde det mest hensigtsmæssigt og således, at det senere kan fremlægge yderligere rapporter for Rådet på ministerniveau.

II

Gensidige og afbalancerede Styrkenedskæringer

Communiqué, der udsendes i Wien ved afslutningen af de forberedende drøftelser om MBFR den 28. juni 1973

1. Forberedende rådslagninger vedrørende Centraleuropa fandt sted i Wien fra den 31. januar 1973 til den 28. juni 1973. Deltagelse i og procedure for disse rådslagninger var i overensstemmelse med protokollen fra plenarmødet den 14. maj 1973.
2. Under disse rådslagninger blev det besluttet at afholde forhandlinger om gensidige nedskæringer af styrker og rustninger og dermed forbundne foranstaltninger i Centraleuropa. Forhandlingerne vil foregå i Wien og skal begynde den 30. oktober 1973. Man var også enig om, at deltagelse i og proceduren for forhandlingerne skal foregå i overensstemmelse med protokollen fra plenarmødet den 14. maj 1973.
3. Deltagerne i rådslagningerne havde en nyttig og konstruktiv meningsudveksling med hensyn til en dagsorden for de kommende forhandlinger. De var enige om, at der under forhandlingerne vil blive overvejet gensidige nedskæringer af styrker og rustninger og dermed forbundne foranstaltninger. Man godkendte, at hovedformålet med forhandlingerne vil være at fremme et mere stabilt forhold og at styrke fred og sikkerhed i Europa. De var enige om, at man under forhandlingerne måtte nå til en aftale om at føre dem på en sådan måde, at man kunne sikre den mest effektive og dybtgående overvejelse af grundemnet, idet der skulle tages nøje hensyn til dets komplicerede karakter. De var desuden enige om, at særlige arrangementer måtte udarbejdes omhyggeligt med hensyn til rækkevidde og tidspunkter, således at de i enhver henseende og på alle punkter vil være i overensstemmelse med principperne om uformindsket sikkerhed for alle parter. Det blev bestemt, at under forhandlingerne kunne ethvert emne med forbindelse til hovedemnet foreslås til forhandling af ethvert af de lande, som skal tage de nødvendige beslutninger, uden forbehold over for alle deltageres rettigheder til at tale og uddele skrivelser om hovedemnet. Denne meningsudveksling om en dagsorden vil i høj grad lette arbejdet ved de kommende forhandlinger. Under forhandlingerne vil spørgsmålet om etablering af arbejdsorganer eller arbejdsgrupper blive overvejet.
4. Deltagerne udtrykte deres taknemmelighed over for Østrigs regering for den venlige assistance og de faciliteter, den havde ydet under rådslagningerne og for dens godkendelse af, at de kommende forhandlinger kan finde sted i Wien.

III

ALLIANCENS FORSVARSPOLITIK – MINISTRENE VEJLEDNING 1975

Bilag til det afsluttende communiqué fra
DPC's ministermøde – maj 1975

1. NATO's forretningsorden kræver, at ministrene udarbejder en vejledning om forsvarsplanlægning hvert andet år. Vejledningen afspejler de politiske, økonomiske, teknologiske og militære faktorer, som kunne berøre udviklingen af NATO-styrker i den næste planlægningsperiode. Vejledningen, som er et vigtigt politisk dokument, udarbejdet af ministre, udgør et udgangspunkt og direktiv for al forsvarsplanlægningsaktivitet både på det nationale og internationale plan i NATO.

Langsigtet forsvarsplan

2. Tidligere udgaver af Ministervejledningen har dækket en syvårsperiode i kredsløbet for NATO's forsvarsplanlægning. Men længere tidsfrist til udvikling og deployering af avancerede våbensystemer i forbindelse med øgede omkostninger til militærmandskab og udrustning gør det nu nødvendigt at etablere en videre ramme om forsvarsplanlægningen. For at tage hensyn til disse faktorer har man vedtaget en mere langsigtet forsvarsplan, som lægger større vægt på samarbejde inden for Alliancen og etableringen af absolutte prioriteter.

3. Den aktuelle internationale sikkerhedssituation og tendenserne i den kommende tid understreger, at det er uomgængelig nødvendigt, at NATO opretholder sin kapacitet til at afskrække fra aggression eller truslen derom, og hvis afskrækkelse ikke slår til, at genoprette og opretholde sikkerheden i det nordatlantiske område. NATO-medlemme søger forbedringer i forholdet til Øst og nedskæringer af styrker på et gensidigt og afbalanceret grundlag, men forhandlingerne går langsomt. I mellemtiden fortsætter udbygningen af Warszawapagtlandenes kapaciteter. Fortsat opretholdelse af NATO's forsvarsstyrke vil give et sikkert grundlag for forhandling og vil samtidig være en hindring for aggression eller trusler om aggression.

4. Den langsigtede forsvarsplan støtter den vedtagne NATO-strategi ved at tilskynde til en afbalanceret styrkestruktur af indbyrdes afhængige strategisk nukleare, taktisk nukleare og konventionelle styrkekapaciteter. Hvert element i denne treklang har en bestemt rolle; tilsammen yder de gensidig støtte og forstærkning. Intet enkelt element kan erstatte et andet. Planen opfordrer også til moderation med hensyn til både strategiske og taktiske nukleare kapaciteter; der lægges imidlertid større vægt på at opretholde og forbedre alliancens konventionelle styrker. NATO er allerede nået langt frem i denne henseende. NATO har de grundlæggende ingredienser til et jernhardt konventionelt forsvar. Men uligheden mellem NATO's og Warszawapagtens konventionelle styrker er der stadig. De allierede må indsnævre disse uligheder og skabe en stabil langsigtet base for at skaffe sig og opretholde passende konventionelle styrker.

5. Det vigtigste i den langsigtede forsvarsplan er, at NATO kan opstille en passende styrkestruktur til afskrækkelse og forsvar, hvis de allierede opretholder de styrker, der allerede findes (eller er forudset i planer, som jævnlige meddeles NATO) og fortsætter

med at modernisere og forbedre disse styrker og deres støttefaciliteter. Dette kræver nogle beskedne stigninger i forsvarsudgifter; den egentlige forøgelse for hvert land vil variere i overensstemmelse med landets aktuelle styrkebidrag, dets nuværende indsats og dets økonomiske styrke. Det kræver også den bedst mulige udnyttelse af de ressourcer, som er til rådighed for forsvaret ved en streng prioritering og mere samarbejde mellem nationale styrker inden for alliancen.

6. Denne langsigtede forsvarsplan vil bidrage til at skabe en bredere basis for NATO-planlægningen, både med den smidighed, der skal opsuge virkninger af politiske, økonomiske og teknologiske forandringer og med den stabilitet i nationale forsvarsprogrammer, der skal forhindre pludselige og uøkonomiske svingninger.

Nødvendigheden af forsvar

7. De allierede regeringer har med held fået Sovjetunionen og Warszawapagt-landene med i diskussioner og forhandlinger om flere forsvars- og sikkerhedsproblemer, for eksempel begrænsningen af strategiske våben (SALT) og gensidige og afbalancerede styrkenedskæringer. Men skønt atmosfæren i Øst-Vestforholdet er blevet bedre i det sidste årti, er det dog en kendsgerning, at Warszawapagten bliver ved med at opretholde en militær kapacitet, som er meget større end påkrævet til selvforsvar. På det strategiske nukleare felt, hvor Sovjetunionen allerede har nået nogenlunde paritet med De forenede Stater, synes de nu at få en strategisk fordel ved udviklingen af mere avancerede og kraftigere missiler. På havene har udbygningen af Sovjets maritime styrker i de sidste ti år og deres deployering over hele verden tilføjet en ny dimension til deres kapacitet, som i øjeblikket er sådan, at uafhængigt af et jord/luftangreb på NATO-territorium, kunne Sovjets maritime styrker anvendes mod NATO-styrker på havet eller mod vore maritime kommunikationslinjer til skade for NATO-landenes økonomi og livsvigtige forsyninger.

8. Grundlaget for Den nordatlantiske Traktat er, at det fælles forsvar er et og udeleligt. De allierede vil anse et angreb på en eller flere af dem for et angreb på alle. Den livsvigtige solidaritet i alliancen afhænger af den politiske beslutning i enkeltlandene, og hvor meget de er parat til at ofre på det fælles forsvar. Hvis svaghed hos nogen af dem skulle få Warszawapagt-landene til at tvivle på vor vilje til at modstå politisk pres eller vor beslutning om at forsvare os med alle til rådighed stående midler mod aggression, kunne de begynde at tro, at de kunne bruge deres militære magt imod os til politiske og militære formål uden særlig risiko; derfor må NATO's forsvarsposition være sådan opbygget, at den tager Warszawapagt-styrkernes deployering, kapaciteter og eventuelle mål i betragtning.

NATO-strategi

9. Målsætningen for NATO's strategi og militære planlægning er at bevare sikkerhed gennem afskrækkelse. Det vigtigste mål er at afskrække fra angreb, før det er begyndt, idet det gøres klart for enhver angriber, at ethvert angreb på NATO vil blive mødt med et stærkt forsvar og sætter en række begivenheder i gang, som ikke kan beregnes på forhånd, deriblandt risiko for angriberen, som slet ikke står i forhold til eventuelle fordele, han håbede at opnå. I en periode med næsten fuldstændig strategisk nuklear paritet kan afskrækkelse fra enhver form for aggression ikke udelukkende baseres på strategiske nukleare styrker; den må omfatte hele den samlede kapacitet hos alle NATO-styrker. Alliancen må på passende måde kunne besvare aggression af enhver art; reaktionen må være effektiv i forhold til det styrkeniveau, som bruges af angriberen, og må samtidig få ham til at erkende farerne for optrapning til et højere niveau.

10. Hvis et angreb skulle komme, er det militære mål at bevare og genoprette ukrænkeligheden og sikkerheden i NATO-området ved at anvende sådanne styrker, som er nødvendige inden for planen om fremskudt forsvar og smidighed ved modangreb. NATO-styrker må være beredt til at bruge enhver kapacitet, der er til deres rådighed (inklusive kærnevåben) til dette formål. Denne beslutning må være klar for angriberen.

NATO-styrker

11. For at iværksætte denne strategi om afskrækkelse og forsvar har NATO behov for konventionelle land-, hav- og luftstyrker, mulighed for effektiv anvendelse af kærnevåben til taktiske formål og for strategiske nukleare styrker. Disse elementer i NATO's styrker må hver især være troværdige og må arbejde sammen for at skabe et fast sammenhængende afskrækkelses- og forsvarssystem. I særdeleshed

- a) må de konventionelle styrker være stærke nok til at modstå og tilbagevise et konventionelt angreb i begrænset omfang og til at afskrække konventionelle angreb i større målestok på grund af risikoen for optrapning i omfang, niveau og intensitet af fjendtligheder, som kunne føre til anvendelse af kærnevåben. Og skulle der komme et storstilet konventionelt angreb, må disse styrker være i stand til at klare et konventionelt forsvar i de fremskudte områder, der er stærkt nok til at påføre angriberen alvorlige tab og overbevise ham om risikoen ved at fortsætte sin aggression;
- b) må formålet med den taktiske nukleare kapacitet være at øge den afskrækkende og defensive virkning af NATO's styrker imod storstilede konventionelle angreb og sørge for afskrækkelse mod udvidelse af begrænsede konventionelle angreb og eventuel anvendelse af taktiske kærnevåben fra angriberens side. Det er dens formål at overbevise angriberen om, at enhver form for angreb på NATO kunne medføre meget alvorlige skader på hans egne styrker, og at understrege farerne ved at fortsætte en konflikt, idet man viser ham risikoen for, at en sådan situation, uden at han kunne kontrollere det, kunne optræppe til en nuklear storkrig. Derfor må denne kapacitet være af en sådan art, at kontrollen med situationen ligger i NATO's hænder;
- c) må det være de strategiske nukleare styrkers opgave at styrke mulighederne for fleksibel reaktion, at sørge for, at afskrækkelsen dækker en lang række områder, og at de repræsenterer en afgørende sanktion i den samlede strategi.

Disse principper om afskrækkelse og forsvar gælder aggression både på søen og på landjorden.

Ressourcer

12. Indtil der er en nedadgående tendens i niveauet for Warszawapagten's styrker, muligvis som resultat af MBFR-forhandlingerne, må NATO's aktuelle styrkekapacitet vis-à-vis Warszawa-pagten i hvert fald opretholdes. Dette betyder opretholdelsen af de styrkeniveauer, som allerede findes (eller forudses i planer, som er meddelt NATO) og regelmæssig udskiftning og modernisering af større udrustning. Dette er grundprincippet, som bør være afgørende for den årlige og langsigtede tildeling af bevillinger til forsvarsformål i alle lande. Forsvarsbudgetter må derfor fuldtud dække nødvendige og uundgåelige stigninger i operations- og vedligeholdelsesomkostninger, inklusive omkostninger til personel, for eksempel som følge af inflation; dertil kommer, at den del af udgifterne, som bruges til anskaffelse af vigtig ny udrustning, i de fleste lande nødvendigvis må øges betydeligt.

13. Det er nødvendigt for solidariteten i alliancen, at der sørges for, at alle medlemsnationer bidrager til det fælles forsvar i overensstemmelse med den rolle, landet har påtaget sig inden for alliancens struktur og dets økonomiske styrke.

Alliance-samarbejde

14. NATO's forsvarsprogrammer er for størstedelen organiseret på rent national basis. Tilstedeværelsen af uafhængige regeringer og nationale finanssystemer må nødvendigvis sætte grænser for, i hvor høj grad integrationen af fælles programmer kan gennemføres; men der findes en række muligheder for samarbejde, hvor en mere aktiv fremgangsmåde nu er tvingende nødvendig, for eksempel:

- a) Rationalisering. Dette betyder tilpasningen af opgaver og funktioner både inden for nationale styrkestrukturer og mellem landene; sådanne tilpasninger må ikke omfatte nogen nedskæring af NATO-styrkernes samlede kapacitet eller nogen forringelse af nationale forsvarsbestræbelser.
- b) Fleksibilitet. Dette kræver fjernelsen af alle hindringer for den bedst mulige anvendelse af alle de styrker, der er til rådighed.
- c) Standardisering. Standardiseringen (eller indbyrdes anvendelighed) af udrustning gør det lettere for styrker fra forskellige lande at arbejde effektivt sammen. Det forenkler træning og logistisk støtte.
- d) Samarbejde om udviklingen og produktionen af militær udrustning er en særlig form for standardisering, som kan udnytte fordelene ved masseproduktion og nedskære udgifterne pr. enhed. Samarbejde mellem Nordamerika og Europa på dette felt bør gå begge veje.

15. Der bør gøres fuldt brug af forhåndenværende civile aktiver til støtte for militæret. Detaljeret planlægning er også påkrævet i den civile sektor for at forberede en hastig omstilling af nationaløkonomien til en krisesituation.

Vejledning

16. På baggrund af ovenstående overvejelser udarbejdede ministrene en vejledning om niveauet og karakteren af styrkerne, omfanget af ressourcerne, formen for samarbejdsbestræbelserne og kriterier for afgørelser om prioritering, som skal anvendes i al forsvarsplanlægning i NATO både nationalt og internationalt i fremtiden.

IV

DEKLARATION FRA DET NORDATLANTISKE RÅD

Bilag til det afsluttende communiqué fra ministermødet – december 1969

1. Under et møde i Bruxelles den 4. og 5. december 1969 bekræftede ministrene fra den nordatlantiske alliance atter deres nationers forpligtelse til at føre en effektiv politik med henblik på at opnå større afspænding i deres fortsatte søgen efter en retfærdig og holdbar fred.

2. Fred og sikkerhed i Europa må være baseret på universel respekt for principperne om enhver europæisk stats suveræne lighed, politiske uafhængighed og territoriale integritet; befolkningernes ret til at bestemme deres egen skæbne; fredelig bilæggelse af tvister, ikke-indblanding i nogen stats indre anliggender fra nogen anden stat, uanset om den har samme politiske eller samfundsmæssige system; og afkald på trussel om magtanvendelse mod nogen anden stat. Tidligere erfaringer har vist, at der endnu ikke er nogen fælles forståelse af disse principper. Europas fundamentale problemer kan kun løses på grundlag af disse principper, og enhver virkelig holdbar forbedring af Øst-Vest-relationerne forudsætter respekt for dem uden nogen betingelser eller forbehold.

3. På deres møde i Washington i april udtrykte ministrene deres regeringers hensigt om sammen med Sovjetunionen og de andre østeuropæiske lande at undersøge, hvilke konkrete spørgsmål, der er bedst egnede til frugtbare forhandlinger og snarlig løsning. Med dette formål har Rådet været engageret i en detaljeret undersøgelse af forskellige spørgsmål egnede til udforskning og mulige forhandlinger. Ministrene erkendte, at fremgangsmåden fortjente nærmere undersøgelse og anmodede derfor det permanente Råd om at aflægge beretning til det næste ministermøde.

4. Ministrene fandt, at det i en forhandlingsperiode skulle være muligt ved drøftelse af specifikke og veldefinerede emner lidt efter lidt at mindske spændingen. Dette ville i sig selv lette drøftelser om mere fundamentale spørgsmål.

Våbenkontrol og nedrustning

5. Ministrene udtrykte igen alliancens interesse for våbenkontrol og nedrustning og erindrede om den i Reykjavik 1968 vedtagne deklARATION om gensidig og balanceret styrkereduktion, som bekræftedes i Washington i 1969. Alliancens medlemmer har bemærket, at dette forslag indtil nu ikke har givet noget resultat. Ikke desto mindre har de allierede fortsat og vil fortsætte deres undersøgelser med henblik på at forberede et realistisk grundlag for aktiv udforskning på et tidligt tidspunkt og derved fastslå, hvorvidt det kunne tjene som udgangspunkt for frugtbare forhandlinger. De anmodede det permanente Råd om så snart som muligt at fremlægge en rapport om forberedelsen af modeller for gensidige og balancerede styrkenedskæringer.

6. Ministrene i de lande, som deltager i NATO's integrerede forsvarsprogram finder, at studierne om gensidige og balancerede styrkenedskæringer har gjort tilstrækkelige fremskridt til at tilvejebringe visse kriterier, som sådanne nedskæringer efter deres

opfattelse skulle opfylde. Enhver sådan aftale om gensidige og balancerede styrkenedskæringer skulle omfatte betydelige reduktioner under tilstrækkelig verifikation og kontrol, og den skulle også være overensstemmende med alle parternes vitale sikkerhedsinteresser. Den skulle være et yderligere konkret skridt »på vejen mod at slutte våbenkapløbet og mod almindelig og fuldstændig nedrustning, herunder nuklear nedrustning«.

7. Ministrene bestemte, at yderligere undersøgelser skulle gennemføres vedrørende foranstaltninger, som kunne ledsage eller følge en aftale om gensidige og afbalancerede styrkereduktioner. Sådanne foranstaltninger kunne omfatte forudgående underretning om militære bevægelser og manøvrer, udveksling af observatører ved militære manøvrer og muligvis etablering af observationsposter. Undersøgelse af inspektionsteknik og metoder skulle også yderligere udvikles.

Tyskland og Berlin

8. Ministrene hilste velkommen De Forenede Staters, Storbritanniens og Frankrigs regerings bestræbelser for inden for rammen af deres specielle ansvar for Berlin og Tyskland som helhed at opnå Sovjetunionens samarbejde om en forbedring af situationen med hensyn til Berlin og fri adgang til byen. Elimineringen af vanskeligheder for Berlin, som skabtes i fortiden, navnlig vedrørende adgangen, ville forøge udsigterne til virkelige forhandlinger om de andre konkrete emner, som fortsat deler Øst og Vest. Berlin kunne yderligere spille en konstruktiv rolle i udvidelsen af de økonomiske relationer mellem Øst og Vest, hvis der kunne opnås lettelser for byens handel med Øst.

9. En retfærdig og varig fredsftale for Tyskland må baseres på det tyske folks fri afgørelse og de europæiske sikkerhedsinteresser. Ministrene er overbevist om, at i afventning af en sådan aftale ville Forbundsrepublikkens forslag, hvis de modtog et positivt svar, om en modus vivendi mellem de to dele af Tyskland og om en bilateral udveksling af deklarationer om ikke-anvendelse af magt eller trussel om magt substantielt lette samarbejdet mellem Øst og Vest om andre problemer. De finder, at Forbundsrepublikkens bestræbelser udgør konstruktive skridt mod afspænding i Europa og udtrykker det håb, at regeringerne som følge heraf vil tage dem i betragtning ved udformningen af deres egen holdning til det tyske spørgsmål.

10. Ministrene ville betragte konkrete fremskridt på begge disse områder som et betydningsfuldt bidrag til fred i Europa. De er nødt til at lægge stor vægt på svarene på disse forslag, når de vurderer mulighederne for forhandlinger med henblik på forbedrede forhold og samarbejde i Europa.

Økonomisk, teknisk og kulturelt samarbejde

11. De allierede regeringer finder, at ikke blot økonomisk og teknisk, men også kulturelt samarbejde mellem interesserede lande kan hidføre gensidige fordele og forståelse. Inden for disse områder ville der kunne opnås mere ved friere kommunikation for så vidt angår befolkninger, ideer og informationer mellem landene i Øst og Vest.

12. Værdien af alliancens arbejde med miljøproblemer ville blive øget, hvis det blev udført på basis af et bredere samarbejde. Dette kunne og burde være et tidligt forhandlingsemne, eftersom Warszawapagtregeringerne har tilkendegivet interesse for dette spørgsmål. Et yderligere samarbejde kunne også etableres for eksempel inden for det

mere specialiserede område som oceanografi. Mere intensiverede bestræbelser inden for sådanne områder kunne udfoldes enten bilateralt eller inden for rammerne af eksisterende internationale organisationer omfattende interesserede lande.

13. Ministrene fandt, at de konkrete emner vedrørende europæisk sikkerhed og samarbejde nævnt i denne erklæring er spørgsmål, som naturligt egner sig for mulige diskussioner og forhandlinger med Sovjetunionen og de andre østeuropæiske lande. De allierede regeringer vil fortsætte og intensivere deres kontakter, drøftelser eller forhandlinger gennem alle egnede kanaler bilateralt eller multilateralt ud fra den tro, at fremskridt bedst kan opnås ved i hvert tilfælde at vælge de mest hensigtsmæssige forhandlingsmidler. Af denne grund gav ministrene udtryk for deres støtte til de bilaterale initiativer, der er udfoldet af den tyske forbundsregering over for Sovjetunionen og andre østeuropæiske lande, og som sigter mod aftaler om afkald på anvendelse af magt og trussel om anvendelse af magt. Ministrene udtrykte håb om, at eksisterende kontakter ville blive udviklet med henblik på at sætte alle involverede lande i stand til at deltage i diskussioner og forhandlinger om substantielle problemer vedrørende samarbejde og sikkerhed i Europa med virkelig udsigt til succes.

14. Alliancens medlemmer forholder sig positivt over for tegn på beredvillighed fra Sovjetunionens og de andre østeuropæiske landes side til at diskutere midler til mindskelse af spændingen og til fremme af samarbejdet i Europa samt til at tage konstruktive skridt i denne retning. De har i denne forbindelse mærket sig antydninger fra nævnte lande om muligheden for afholdelsen af en snarlig konference om europæisk sikkerhed. Ministrene var enige om, at omhyggelig forudgående forberedelse, og udsigten til konkrete resultater i alle tilfælde ville være nødvendig. Ministrene mener som led i en omfattende tilnærmelse, at fremskridt i de bilaterale og multilaterale diskussioner og forhandlinger, som allerede er begyndt, eller som snart kan begynde, og som vedrører fundamentale problemer i forbindelse med Europas sikkerhed, kunne bidrage væsentligt til forbedring af den politiske atmosfære i Europa. Fremskridt i disse diskussioner og forhandlinger ville bidrage til at sikre et positivt resultat af enhver eventuel konference, i hvilken naturligvis de nordamerikanske medlemmer af alliancen skulle deltage for at diskutere og forhandle substantielle problemer vedrørende samarbejde og sikkerhed i Europa.

15. Ministrene bekræftede, at de under overvejelserne af alle konstruktive muligheder, herunder en almindelig konference eller konferencer ønsker at forsi-
kres, at ethvert sådant møde ikke må tjene til at stadfæste den nuværende deling af Europa, og at det skal være resultatet af fælles bestræbelser mellem alle interesserede lande med henblik på at løse de problemer, som skiller dem.

DEKLARATION OM DET ATLANTISKE FORHOLD

Denne deklARATION blev vedtaget og offentliggjort af Det atlantiske Råd i Ottawa den 19. juni 1974 og underskrevet af regeringschefer fra NATO-landene i Bruxelles den 26. juni 1974.

1. Medlemmerne af den nordatlantiske alliance erklærer, at den traktat, de underskrev for 25 år siden for at værne deres frihed og uafhængighed, har bekræftet deres skæbnefællesskab. Under traktatens beskyttelse har de allierede opretholdt deres sikkerhed, hvorved de har kunnet bevare de værdier, som er deres civilisations arv, og som har gjort det muligt for Vesteuropa at rejse sig fra ruinerne og at lægge grunden til sin enhed.

2. Medlemmerne af alliancen bekræfter deres overbevisning om, at Den nordatlantiske Traktat er det uundværlige grundlag for deres sikkerhed, der gør det muligt at arbejde for afspænding. De hilser det velkommen, at der er opnået fremskridt på vejen til afspænding og forståelse mellem nationerne, og glæder sig over, at en konference mellem 35 europæiske og nordamerikanske lande nu forsøger at udforme retningslinier, der skal øge sikkerheden og samarbejdet i Europa. De mener, at de bånd, der forener dem, må opretholdes, indtil forholdene tillader indførelsen af almindelig fuldstændig og kontrolleret nedrustning, som alene vil kunne skabe virkelig sikkerhed for alle. De allierede nærer et fælles ønske om at lette de byrder, som rustningsudgifterne lægger på deres befolkninger. Men stater, der ønsker at bevare freden, har aldrig nået dette mål ved at forsømme deres egen sikkerhed.

3. Medlemmerne af alliancen bekræfter, at deres fælles forsvar er et udeleligt hele. Et angreb mod et eller flere af dem inden for traktatområdet betragtes som et angreb mod dem alle. Det fælles mål er at forhindre ethvert forsøg fra en fremmed magts side på at true et af alliancens medlemslandes uafhængighed eller integritet. Et sådant forsøg ville ikke blot sætte alle alliancemedlemmernes sikkerhed på spil, men også true grundlaget for verdensfreden.

4. Samtidig erkender de, at de omstændigheder, der påvirker deres fælles forsvar, har ændret sig afgørende i de sidste 10 år: Det strategiske forhold mellem De forenede Stater og Sovjetunionen har næsten nået et ligevægtpunkt. Selv om alle alliancens lande stadig er sårbare over for angreb, har karakteren af den fare, som de er udsat for, derfor ændret sig. Alliancens problemer med forsvaret af Europa har således antaget en forskellig og mere distinkt karakter.

5. De afgørende elementer i den situation, som førte til traktatens indgåelse, er imidlertid ikke ændret. Selv om risikoen for angreb udefra formindskes ved, at alle de allierede har forpligtet sig til fælles forsvar, er USA's atomstyrker, der er baseret i USA og i Europa, og de nordamerikanske styrkers tilstedeværelse i Europa fortsat et uundværligt bidrag til hele alliancens sikkerhed.

6. Ikke desto mindre må alliancen være nøje opmærksom på de farer, som den er udsat for i det europæiske område, og må tage alle nødvendige forholdsregler for at afværge

dem. De europæiske medlemmer, som stiller tre fjerdedele af alliancens konventionelle styrke i Europa, og hvoraf to har kernevåben, der kan spille en selvstændig afskrækkelsesrolle, som bidrager til at styrke alliancens samlede afskrækkende virkning, påtager sig at yde det nødvendige bidrag til at opretholde det fælles forsvar på et niveau, hvor det kan afskrække og om nødvendigt tilbagevise alle handlinger, rettet mod alliancens medlemslandes uafhængighed og territoriale integritet.

7. USA bekræfter på sin side sin vilje til ikke at godtage nogen situation, som ville udsætte dets allierede for ydre politisk eller militært pres, som kunne tænkes at berøve dem deres frihed. De forenede Stater erklærer sig endvidere besluttet på sammen med sine allierede at bevare styrker i Europa på det niveau, som kræves til at opretholde troværdigheden af afskrækkelsesstrategien, og til at bibeholde evnen til at forsvare det nordatlantiske område, hvis afskrækkelsen ikke skulle virke.

8. Da formålet med enhver forsvarspolitik i sidste ende er at afskære en mulig modstander fra de mål, han søger at opnå gennem en væbnet konflikt, bekræfter alliancens medlemsstater i denne forbindelse, at alle nødvendige styrker vil blive brugt til dette formål. Samtidig med, at de bekræfter, at et vigtigt mål for deres politik er at søge aftaler, som vil formindske risikoen for krig, erklærer de derfor også, at sådanne aftaler ikke vil begrænse deres frihed til at bruge alle styrker, der er til rådighed, i det fælles forsvar i tilfælde af angreb. De er netop overbevist om, at deres bestemte vilje hertil fortsat er den bedste garanti for, at krig under enhver form vil blive forhindret.

9. Alle alliancens medlemmer er enige om, at den fortsatte tilstedeværelse af canadiske og betydelige amerikanske styrker i Europa er absolut nødvendig for forsvaret af såvel Nordamerika som Europa. På samme måde tjener de europæiske allieredes betydelige styrker til at forsvare både Europa og Nordamerika. Det anerkendes også, at de yderligere fremskridt mod enhed, som Det europæiske Fællesskabs medlemsstater er besluttet på at gøre, med tiden bør få gunstige virkninger på det bidrag til alliancens fælles forsvar, som ydes af dem, der tilhører alliancen. Endvidere anerkendes det, at de bidrag, der ydes af medlemmer af alliancen til bevarelsen af den internationale sikkerhed og af verdensfreden, er af stor betydning.

10. Alliancens medlemmer mener, at viljen til at forene deres bestræbelser på at sikre deres fælles forsvar forpligter dem til at opretholde og forbedre deres styrkers effektivitet, og at ethvert af dem, i overensstemmelse med den rolle, det har indtaget i alliancens struktur, bør påtage sig sin del af byrden ved opretholdelsen af alles sikkerhed. Omvendt er de af den opfattelse, at intet må accepteres under igangværende eller fremtidige forhandlinger, som vil kunne formindske denne sikkerhed.

11. De allierede er overbeviste om, at opnåelsen af deres fælles mål kræver opretholdelse af nær konsultation, samarbejde og gensidig tillid, for således at udvikle de vilkår, der er nødvendige for forsvaret og gunstige for afspændingen, idet forsvaret og afspændingen er komplementære. I den venskabets, lighedens og solidaritetens ånd, der kendetegner deres forhold, er de fast besluttet på at holde hinanden fuldt underrettet og styrke gennemførelsen af oprigtige og passende konsultationer ved hjælp af alle egnede midler om spørgsmål, der vedrører deres fælles interesser som medlemmer af alliancen, og i bevidstheden om, at disse interesser kan påvirkes af begivenheder i andre dele af verden. De ønsker ligeledes at sikre, at deres grundlæggende sikkerhedsmæssige forbindelser støttes af et harmonisk politisk og økonomisk forhold. De vil især arbejde

på at fjerne kilder til konflikt imellem deres økonomiske politik og på at fremme indbyrdes økonomisk samarbejde.

12. De minder om, at de har erklæret deres tilslutning til principperne om demokrati, respekt for menneskerettighederne, retfærdighed og sociale fremskridt, som er frugterne af deres fælles åndelige arv, og de erklærer, at de agter at udvikle og udbygge efterlevelsen af disse principper i deres lande. Da disse principper efter deres natur forbyder ethvert brug af midler, som er uforenelige med verdensfredens fremme, bekræfter de, at de bestræbelser, som de udfolder for at bevare deres uafhængighed, opretholde deres sikkerhed og forbedre deres folks levestandard, udelukker enhver form for angreb mod nogen, ikke er rettet mod noget andet land og har til hensigt at tilvejebringe en almindelig forbedring af internationale forhold. I Europa er målet stadig at opnå forståelse og samarbejde med ethvert europæisk land. I verden som helhed anerkender hvert allieret land sin pligt til at hjælpe udviklingslandene. Det er i alles interesse, at ethvert land nyder godt af tekniske og økonomiske fremskridt i et åbent og retfærdigt verdenssystem.

13. De anerkender, at alliancens sammenhold har fundet udtryk ikke alene i samarbejde mellem regeringerne, men også i den frie udveksling af synspunkter mellem medlemslandenes folkevalgte repræsentanter. I overensstemmelse hermed støtter de en styrkelse af forbindelserne mellem parlamentarikerne.

14. Nu 25 år efter underskrivelsen bekræfter alliancens medlemmer på ny deres tilslutning til Den nordatlantiske Traktats mål og idealer. Medlemsnationerne ser fremtiden i møde i tillid til, at deres folks livskraft og skaberevne kan stå mål med de udfordringer, som de står overfor. De erklærer sig overbeviste om, at den nordatlantiske alliance stadig vil være et vigtigt element i den varige fredsstruktur, som de er besluttede på at opbygge.

Vedtaget og offentliggjort
i Ottawa den 19. juni 1974

Underskrevet i Bruxelles
den 26. juni 1974

VI

DEN ATLANTISKE FORSAMLING

Den atlantiske forsamling, som er en interparlamentarisk forsamling, er et forum, hvor vesteuropæiske og nordamerikanske parlamentsmedlemmer fra lande i den atlantiske alliance mødes regelmæssigt for at drøfte spørgsmål af fælles interesse. Indtil 1966 kaldtes forsamlingen konferencen af NATO-parlamentarikere.

Hensigten med den atlantiske forsamling er at støtte målsætningen i Den nordatlantiske Traktat.

Den atlantiske Forsamling er med til at opmuntre til atlantisk solidaritet og samarbejde i de nationale parlamenter og er et bindeled mellem medlemslandenes parlamentarikere og NATO-myndighederne.

Forsamlingen arbejder i fem komiteer, som dækker en lang række af forsamlingens virksomhed – nemlig økonomi, uddannelse, kulturelle anliggender og information, militær, politik, og videnskab og teknik.

Disse komiteer mødes regelmæssigt for at drøfte aktuelle problemer vedrørende den atlantiske alliance og danner ofte underkomiteer eller arbejdsgrupper for at analysere særlige emner mere i dybden. Eksempler på underkomiteevirksomhed i den senere tid er det europæiske forsvarssamarbejde, forhandlingerne om gensidige og afbalance-rede styrkenedskæringer (MBFR), energiforsyninger og arbejdet i komiteen for det moderne samfunds udfordringer (CCMS).

Hvert efterår holder den atlantiske forsamling plenarmøde for at drøfte de rapporter, som dens fem komiteer har forelagt, og derefter stemmer de om deres anbefalinger og resolutioner. Anbefalingerne sendes til NATO's generalsekretær, hvis kommentarer i den forbindelse drøftes af NATO-Rådets faste repræsentanter og sendes videre til forsamlingen.

De 172 medlemmer af den atlantiske forsamling bliver delegeret af medlemslandenes parlamenter, og hvert lands repræsentation beregnes efter dets befolkningstal, for eksempel har De forenede Stater 36 pladser, mens Island og Luxembourg kun har tre hver.

Der opretholdes nære forbindelser med NATO, hvis generalsekretær redegør for problemer af større betydning for alliancen på de årlige plenarmøder.

Den atlantiske forsamlings internationale sekretariat ledes af generalsekretæren og består af tre direktorater, som er ansvarlige for komiteernes arbejde og har en stab på ca. 25. Forsamlingens officielle sprog er engelsk og fransk.

Yderligere detaljer om den atlantiske forsamling fås ved henvendelse til Det internationale Sekretariat – Place du Petit Sablon 3, B-1000 Bruxelles, telf.: (02) 513 28 65.

VII

FORENINGER I MEDLEMSLANDENE TILSLUTTET THE ATLANTIC TREATY ASSOCIATION (ATA) 185, rue de la Pompe, Paris XVIème

BELGIEN:

The Belgian Atlantic Association,
12, rue de Taxandres,
Bruxelles 1040

CANADA:

The Atlantic Council of Canada,
31, Wellesley Street East,
Toronto 5, Ontario

DANMARK:

Atlantsammenslutningen,
H. C. Andersens Boulevard 11,
1553 København V

FRANKRIG:

French Association for
the Atlantic Community,
185, rue de la Pompe,
Paris XVI

FORBUNDSREPUBLICKEN

TYSKLAND:

The German Atlantic Society,
Meckenheimer Strasse 62,
53 Bonn

GRÆKENLAND:

Hellenic Atlantic Association,
39, Avenue Venizelos,
Athen

ISLAND:

Association of Western
Co-operation,
Box 28, Reykjavik

ITALIEN:

Italian Atlantic Committee,
Piazza di Firenze 27,
00186 Roma.

LUXEMBOURG:

Luxembourg Atlantic
Association,
20 bis, rue de Louvigny,
Luxembourg.

MALTA:

Malta Atlantic Association,
16, Britannia Street,
Valletta

NEDERLANDENE:

Netherlands Atlantic Committee
Raamweg 44
Haag

NORGE:

Norwegian Atlantic Committee,
Akersgatan 57,
Oslo

PORTUGAL:

Portuguese Atlantic Committee,
Rua das Portas de Santo Antao 89,
Lissabon

TYRKIET:

Türk Atlantik Andlaşması
Derneği,
Cali Dr. Resit Caddesi No 35/6
Çankaya – Ankara

STORBRITANNIEN:

The British Atlantic Committee,
Benjamin Franklin House,
36, Craven Street,
London. WC2N 5NG

USA:

The Atlantic Council of
the United States,
1616, H. Street, N.W.
Washington D.C. 20006

Forespørgsler angående NATO-publikationer kan stilles til:

**INFORMATION SERVICE
NATO
1100 BRUXELLES
BELGIEN**

**Telefon: 2410040
2414400
2414490**

Telex: 23867 otan/nato